

Domoljub

v Ljubljani, 29. marca 1939

Leto 52 • Štev. 13

„Naša“ država

Vsa Evropa se je vznemirila ob nepričakovanem pohodu nemških armad na Češko in Slovaško. Dva slovanska naroda sta izgubila svojo samostojnost in bosta služila z vsemi naravnimi bogastvi svoje zemlje nemškemu narodu. Razumljivo je, da je ta udarec razburil vso Evropo.

Zdi se, da moremo poudariti prav ob tem dogodku, da tako živo čutimo, da je ta država, v kateri živimo, res naša država, kot nismo tega občutili še nobenkrat. Vsi trije narodi: Srbi, Hrvatje in Slovenci vedo, da nimajo nikjer drugod svojega mesta, kot prav v Jugoslaviji. Če bi zunanje nasilje hotelo rušiti našo državo, kaj bi bilo s Srbi, kam bi prišli Hrvatje in kako bi razdeljevali nas Slovence? Le, če smo tesno navezani drug na drugega in le če smo notranje močni, nam je zagotovljena bodočnost. Zato je razumljivo, da želimo, da bi bila ta država tako urejena, da bi bila notranje močna in tako odporna proti vsakemu zunanjemu pritisku. Za nas, za našo korist, to je za nas Slovence, Hrvatje in Srbe je potrebna ta država, zato je res naša jugoslovanska država.

Sporazum

Dogodki zadnjih tednov zahtevajo notranje okrepitve države. Zaradi tega je tudi vprašanje sporazuma med Hrvati in Srbi stopilo v novo luč. Če se Hrvatje in Srbi sporazumejo, potem bo država notranje v resnici trdna in enotna. Vsi odločilni politiki te države zato posvečajo v zadnjem času vse pozornost hitri rešitvi hrvaško-srbskega spora. Pamet govori obojim, Hrvatom in Srbom, da bi bila njih poguba, če ne pride do sporazuma, zato je upanje, da bo kljub tako dolgotrajnim sporom zmagal razum nad stari sovraštvom in zagrizeno trmo. Zaenkrat vam ne morem poročati, da se je to vprašanje premaknilo naprej, morem pa reči, da je vedno večja želja po ureditvi tega vprašanja.

Beseda o samoupravah

Z rešitvijo hrvaško-srbskega vprašanja pridemo tudi Slovenci do tako zaželenih širokih samouprav. Te bodo prav za prav podlaga sporazumu in ureditvi naše države. Centralizem je v 20 letih napravil državni celoti ogromno škode. Ni škodoval samo posameznim pokrajinam, ampak je škodoval državi misli kot taki, kajti padala je zavest, da je ta država res naša država, izgubljala se je zavest, da plačujemo davke za naše potrebe. Na drugi strani je rasel odpor proti središču države na tako nevaren način, da je veljal ta odpor večsah državi sami. Zato so

samouprave tolikega pomena za notranje pomirjenje v tej državi.

Mi potrebujemo najprej samouprave zato, da nismo v vsaki malenkosti odvisni od oddaljenega Belgrada. Danes mora minister nastaviti vsakega delavca v državni službi in za vsako malenkost se morajo državljani pritoževati v Belgrad. Delo po uradih se množi in ne pride nikamor naprej. To pretirano odvisnost od enega samega središča v državi, to je treba streti s samoupravami in decentralizacijo.

Drugo pa je, da moramo dobiti pravico, da o svojih stvareh sami odločamo. V svojih domačih zadevah moramo sami napraviti svoje domače zakone. Razmere v državi so preveč različne, da bi se dalo vse zakonodajno delo opravljati po enem kopitu. Prav iz zadnjega časa imamo vzgled, kako ne moremo z nekaterimi stvarmi nikamor naprej, ker jih Belgrad ne pozna in ne razume. Na Štajerskem imajo stalne delavce po vinogradih, ki jih imenujejo viničarje. Star štajerski deželni zakon je urejal razmerje med gospodarji in temi viničarji. Ta zakon je zastarel, je pa vendarle zakon. Vsak zakon pa je mogoče spremeniti spet le z zakonom. Toda pri nas nimamo nobene zakonodajne oblasti, ki bi to mogla izpremeniti, da bi pa prišel ta viničarski red pred belgrajski parlament, o tem ni bilo govora. Sedaj je morala narodna skupščina dati ljubljanskemu banu posebej oblast, da sme ta zakon izpremeniti. Ta vzgled vpije po tem, kako potrebno je, da imamo za domače stvari svoje lastno zakonodajstvo.

Razume se pa samo po sebi, da kakih samouprav ni brez trdne finančne podlage. Danes govorimo o tem, da teče ves denar v Belgrad. Ta tok je tudi treba zaustaviti s samoupravnim gospodarstvom. Za svoje izdatke bodo morale samouprave imeti svoje davke. Kolikor bodo samouprave prevzele dela od sedanje države, toliko morajo tudi dobiti finančnih virov. Prav o tem, kaj se naj odstopi od različnih davkov samoupravam, bo razgovor najtežji. Osrednja državna oblast bo hotela najboljše vire, ne bodo se jim pa mogle odpovedati samouprave. Treba bo sporazuma, treba bo odnehanja na vseh straneh. Nekateri mislijo, naj bi samouprave dobile vse neposredne davke, drugi so mnenja, naj bi dobile samouprave zlasti velik delež pri trošarinah. Pri vsem tem ne smemo pozabiti na dvoje: Prvo je tole: Tiste stvari, ki jih država more in mora odstopiti samoupravam, znašajo po državnem proračunu kakih 25%. Zakaj vojska, železnice, pošta, žandarmerija itd. ostane skupno. In izdatki za te stvari

so največji. Le kakih 25% tistih izdatkov, ki jih ima sedaj država, bo prišlo na samouprave, da one s temi izdatki razpolagajo. Iz tega pa sledi, da bo večino davkov še zmeraj dobivala država. Druga stvar, ki je ne smemo pozabiti, če govorimo o samoupravah, pa je tale: Prazno je misliti, da bi mogle samouprave delati, pa da ne bi bilo treba plačevati davkov. Zaradi uvedbe samouprav se davki ne bodo znižali. Dosegli bomo le to, da bomo s svojim denarjem, v kolikor gre za samouprave, sami gospodarili in da bomo s svojim denarjem te samouprave razširjevati in izpopolnjevati.

Prav razumevana politična svoboda in pravičnost pri razdelitvi bremen ter pri uživanju dobrot zahtevata, da delamo za čimprejšnjo pridobitev širokih samouprav. Ta svoboda in ta pravičnost pa bosta tudi najboljši temelj za tisto čustvovanje, ki je potrebno, da vedno bolj živo občutimo, da je ta država res naša država.

Kako je zdaj z narodno skupščino?

Naj končam to pismo s pogledom na narodno skupščino. Preračun je sprejet. Tudi senat je sprejel preračun, ne da bi na njem poskušal kaj spremeniti. Vlada je dobila v finančnem zakonu, ki je sprejet obenem s preračunom, mnogo pooblastil, da more sama sprejemati razne uredbe. Zaradi tega ni pričakovati, da bi narodna skupščina prihajala mnogokrat skupaj, da bi sklepala nove zakone. Razburkane zunanje in notranje politične razmere ovirajo zakonodajno delo naše narodne skupščine. Pričakovati je v prihodnjih mesecih le seje, kjer se bo reševalo razne prošnje in pritožbe iz prejšnjih let, ki so večsah naravnost deževale v Belgrad na odboj narodne skupščine, ki se imenuje odbor za prošnje in pritožbe. Morda pride na vrsto tudi en ali drugi zakon, vendar bo v vsakem primeru narodna skupščina precej praznovala, ker je dala vladi veliko pooblastil.

Prazne želje

Pripovedujejo nam, da so razširili po Slovanskem ostanki nekdanjih jugoslovanskih nacionalistov vesti, da bo prišlo do tako imenovane koncentracijske vlade. V tako vlado, v kateri naj bi bile zastopane vse politične skupine v državi, naj bi vstopil tudi kak zastopnik teh liberalnih ostankov. Povedati moram, da so vse take vesti in vsa taka koprnjenja nekdanjih nacionalistov. Če bi kaj rešili od svoje polomije, čisto prazna. Sedanja vlada ima za seboj narodno skupščino in javno mnenje. Dokler bo delala za sporazum med Srbi in Hrvati, bo imela polno zaupanje pri ljudstvu in pri

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

En teden politike

Pretekli teden je bil v političnem pogledu dokaj buren, čeprav manj viharen, kakor prejšnji. Doživeli smo malo spremembo meja v Litvi. Slovaška je dobila svoj življenjski pravilnik, Romunija se je gospodarsko oslonila na Nemčijo, med zapadnimi velesilami pa se je začelo gibanje za ustanovitev »protinemaške fronte« v obliki vojaške zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo.

Nemčija si je priključila takozvano *memeljsko ozemlje*, ki šteje 150 tisoč prebivalcev in je od mirovne pogodbe l. 1919. dalje pripadalo državi Litvi, ki je v Memelu (Klajpedi) imela svoj edini izhod na morje. Nemci so dosegli, da je bilo to ozemlje od Litve odlomljeno in je tako Litva izgubila svoj edini izhod na morje. Hitler sam se je odpeljal v Memel na čelu mogočnega brodogovja, ki naj pokaže baltskim obalnim državam — predvsem Rusiji — kako močna je Nemčija na morju. Zapadne velesile in Poljska niso črh-nile besede k temu dogodku, češ, saj je Litva ozemlje prostovoljno odstopila.

Nemčija in Slovaška sta podpisali pogodbo o bodoči samostojnosti slovaške države. Po tej pogodbi dobi Nemčija pravico, da v samostojni slovaški gradi širok pas vojaških utrdb, ki ostane pod nemško oblastjo in da svoje potrebščine na Slovaškem krije z brezcarinskim uvozom. Zunanjepolitično mora Slovaška slediti zunanji politiki Nemčije. V gospodarskem oziru pa je itak dejansko odvisna od svojega velikega soseda. Drugače se Slovaška sme samostojno upravljati, le svojo armado mora organizirati po navodilih Nemčije.

Anglija je spročila zamisel, da bi se vse »protinapadalne države« združile v neke vrste »protinemaško fronto« z namenom, da preprečijo v bodočnosti, da bi se dogodki podobni češkoslovaškim, ponavljali. Sovjetska Rusija je predlagala, naj bi se zbrala velika konferenca 9 držav (Anglija, Francija, Rusija, Poljska, Turčija, Bolgarija, Grčija in Jugoslavija), toda ker so male države iz umljivih razlogov sodelovanje odklonile, se bodo Anglija, Francija in Rusija same posvetovale o morebitni ustanovitvi nove trozveze, podobni trozvezi pred svetovno vojno, katere naloga bi bila preprečiti nadaljni razmah nemških teženj. Posvetovanja so v polnem teku.

najvišjih činiteljih v naši državi. Za okrepitev ne potrebuje sedanja vlada nobenih priveskov. Če pa bi hoteli vstopiti v vlado zaupniki hrvaškega naroda iz dr. Mačkove skupine, za te seveda bi se našel vedno prostor. Le v tem primeru, če vstopijo dr. Mačkovi odposlanci, se more govoriti o kakih izpremembi sedanje vlade. Tako izpremembo, ki bi bila nov korak k sporazumu in s tem k okrepitvi vlade, pa bi seveda mi z vsem veseljem pozdravili.

Za pomlad priporoča svojo bogato izbiro blaga za moške obleke in površnike, kakor tudi za ženske plašče, kostume in obleke v okusnih vzorcih in barvah po nizkih cenah

manufaktura **Janko Češnik**

Ljubljana, Lingarjeva ulica 1.

Velika izbira svilenih kerp in rut v najnovejših vzorcih.

Oni četrtak je senat po dvodnevni obravnavi sprejel državni preračun. Zanj je glasovalo 45 senatorjev, medtem ko se jih je nekaj opozicionalnih odstranilo. Tako je preračun izglasovan. Sedaj je predložen kraljevemu namestništvu v podpis ter bo 1. aprila stopil v veljavo.

Obravnava v senatu ni bila dolga, ker so senatorji JRZ sklenili, da ne bodo nič govorili, da bo preračun čim prej pod streho, narkar bo vlada imela čas začeti pogajati se s Hrvti. Senatorji opozicije pa so vse eno govorili, med njimi tudi senator dr. Kramer in Pucelj. Medtem ko je bil Kramerjev govor umirjen, je pa g. Pucelj govoril tako, da so bili senatorji ogorčeni, kako je v senatu mogoče tako govoriti. Senator dr. Kramer je govoril med drugim o Zvezi fantovskih odsekov in še marsičem drugim ter je zagovarjal misel, naj bi se napravila koncentracijska vlada, ki bi naredila sporazum.

Sploh so nekateri politiki zadnje dni mnogo govorili, da bo sedanja vlada morala odstopiti ter da bo na njeno mesto stopila nova vlada iz vseh strank in stranic. To je bila kajpada tudi želja g. dr. Kramerja. Dne 21. marca so listi priobčili tudi nekako izjavo dr. Mačka, ki je baje dejal, da bi šel s svojimi ljudmi v tako vlado, ki bi bile v njej zastopane vse politične sile države, torej koncentracijo. Ze drugi dan pa so glasila dr. Mačka izjavila, da je nekdo to izjavo dr. Mačku nekako podtaknil, ker dr. Maček ni dal take izjave, kakršna je bila objavljena. Takoj naslednji dan je »Hrvatski Dnevnik«, ki je glasilo dr. Mačka, prinesel članek, v katerem je rečeno, da bi Hrvatje ne šli niti v koncentracijsko niti v koalicijsko vlado, razen takrat, če bi bilo treba začeti izvajati že doseženi sporazum. To se pravi, da je Hrvatom glavna stvar, da se doseže sporazum, ki ga skuša doseči sedanja vlada, da pa jim ni do tega, da bi prišli v vlado poprej, ko bi bilo potrebno za izvajanje sporazuma, ki pa mora poprej biti s sedanjo vlado dosežen.

Kar pa se koncentracije tiče, je treba naglasiti, da so Slovenci že koncentrirani — to se pravi združeni okoli dr. Korošca, ki so

Tudi po sporazumu bodo Srbi prvi med enakimi

Zagrebski »Obzor« v političnem pregledu prenaša naš notranji položaj ter med drugim pravi: »Hrvatsko politično vodstvo je pokazalo pot, po katerem je mogoče priti do rešitve perečih političnih vprašanj. Hrvatski narod zahteva, kar pripada staremu zgodovinskemu narodu in noče nadvlade nad katero koli narodnostno skupino v državi... Noben objektivni človek nam ne more zanikati pravice, da smo postavili svoje zahteve ter da smo se postavili na stališče, da je izvršitev teh zahtev pogoj za rešitev naših notranjih političnih vprašanj. Samo narodno življenje nalaga političnim zastopnikom hrvaškega naroda, da so postavili te zahteve. In če bi se odnosi med Hrvti, Srbi in Slovenci ne rešili na tej podlagi, bi bila to le na pol rešitev, ki bi izzvala nove pretrese, mnogo težje kakor so bili dosedanji... Če pa je to v korist te države, je samo po sebi tudi v dobro umevano

Veramon-ovitek
z 2 tabletama

Ta zavojček zmure odsej vsakdo. Prosimo napravite polkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 13.465, 25. V. 35.

mu pri zadnjih volitvah nalašč za to dali tako velikansko zaupanje, da bo z večjo silo in veljavo mogel zastopati korist slovenskega naroda, ko se bodo obravnavala važna notranja vprašanja naše Jugoslavije. Slovenski narod se je že zbral okoli svojega voditelja in s tem je za Slovence stvar urejena. Lahko mirno pričakujemo bližnjih dogodkov, ker vemo, da je usoda našega naroda v dobrih rokah in da bo naš voditelj storil vse, kar bo treba za koristi Slovencev in za koristi naše skupne domovine Jugoslavije. To je zlasti danes treba odločno naglašati. Časi so preveč resni bodisi za Slovence bodisi za državo, da bi se smeli igrčkati in se zopet iti kake politične skrivalnice.

korist srbskega naroda. Zakaj, najsi se razmere med Hrvti, Srbi in Slovenci v tej državni skupnosti uredi tako ali drugače, srbski narod bo vedno — prvi med enakimi. To uvidevajo vsi politični ljudje bodisi na hrvaški, bodisi na srbski ali slovenski strani. Tak položaj torej narekuje odgovornim srbskim političnim krogom, da v svojo dobrobit pospešijo pravilno ureditev odnosov med hrvaškim narodom, srbskim narodom in slovenski narodom.

d Bralec »Domoljubac«, kadar ste namenjeni kupovati moške ali ženske obleke ter sploh vaše oblačilne potrebščine, ne premišlujte, kam bi šli, ampak se takoj odločite za našo najbolj solidno trgovino Goričar — Ljubljana, Sv. Petra cesta 29, kjer boste najboljše postreženi. /

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Stoletnico rojstva je praznoval dne 25. marca v Črnomlju Janez Belič. Prosveta v Črnomlju je priredila pri tej priliki slavljenju v čast akademijo. Belič slabo sliši, drugače pa je še čvrst: plete koše in se celo sam vsak teden obrije in sam britev nabrusi. Bog živi Janeza Beliča do skrajnih mej človeškega življenja!

d Osemdesetletnico poroke sta praznovala nedavno 102-letni Gjorgje Milovojevič in 99-letna žena Ružica iz Viševca v srbski Šumadiji. Oba sta kljub visoki starosti še čila in zdrava.

o 90 letnico je dočakala Ana Sila, bivša dolgoletna gostilničarka pri Matijasu v Trzinu. Prijateljico >Domoljuba<, Bog živi še mnogo let!

o 8 križev ima na hrbtu. Hribernih Marija — Zidančkova mama — v Virmaših pri Škofji Loki. Na mnoga letat!

o Zlati jubilej redovniških obljub je obhajala 19. marca M. Jožefa Terezija Pogačnik v karmeličanskem samostanu na Selu pri Ljubljani. Naj čestita redovnica dočaka tudi biserni jubilej!

DOMAČE NOVICE

d Preračun jugoslovanske prestolnice. Nekaj nad 357.827.000 dinarjev znaša preračun belgrajske občine za prihodnje leto. Od lanskega se je povečal skoraj za devet milijonov, največ zato, ker je občina sprejela v službo večje število uslužbencev pri cestni železnici in v druge urade. Okrog 40 milijonov bo občina porabila za olepšavo mesta, ureditev parkov, tlakovanje ulic, vodovod, kanalizacijo in slične potrebe. Povprečno bo vsak Belgrajčan obdavčen s 840 dinarji.

d Šolstvo v Črni gori. Kar 270 novih ljudskih šol bi potrebovala Črna gora, da bi se njene prosvetne prilike popravile. Po seznamih je namreč ugotovljeno, da je tam še vedno nekaj nad 60 odstotkov ljudi nepismenih. Sedaj ima Črna gora skupaj 913 šol in 2067 učiteljev in profesorjev ter 100.506 učencev. Šole se razdele takole: 850 ljudskih šol, 26 otroških vrtcev, 5 gospodinjskih šol, 18 gimnazij, od katerih jih je 9 popolnih, 3 učiteljska in 17 meščanskih šol. Zaradi pomanjkanja ljudskih šol pa je ostalo okrog 15.000 šoloobveznih otrok brez možnosti, da bi obiskovali šolo.

d Sami so si postavili male elektrarne kmetje v Bajini Baški v Bosni. Med njimi se

Zahvala.

Potrujem prejem

din 1000.—

katero vsoto mi je izplačala uprava »Domoljuba« ob priliki požara moje hiše.

Zahvaljujem se ji najlepše in zagotavljam, da ostanem še nadalje zvesti naročnik »Domoljuba«.

Stara vas 30, p. Ziri dne 25. marca 1939.

Jakob Zakelj, posestnik.

je našel podjeten kmet Ilič, ki je začel svoje prijatelje nagovarjati, naj bi izrabili vodno silo in si postavili nekaj malih elektraren za pogon in razsvetljavo. Sprva za svoje načrte ni mogel pridobiti nikogar. Zato se je dela lotil sam in si postavil na potoku, ki teče ob njegovi hiši malo elektrarno. Ko so sosedje videli, za kaj je Ilič uporabil električni tok, so se opogumili in še sami posnemali zgled. Tako je vas dobila več malih vodnih central, a tok se začeli uporabljati za rezanje desk, pogon poljedelskih strojev in za črpanje vode. Končno je vsa vas dobila tudi električno razsvetljavo.

d Na občnem zboru ljubljanskih gostilničarjev 21. marca se je med drugim predsednik Majcen dotaknil nekaterih stanovskih vprašanj. Šušmarstvo, ki je razvito zlasti v letoviških krajih, je velika nadloga za gostilničarski stan. Za izobrazbo gostinskega naraščaja naj se uvedejo izpiti tako, da bi po triletni pomočniški dobi moral delati vsak mojstrski izpit, in šele potem zaprositi za koncesijo. Izpiti naj bi se delili v dva dela: za nižje in višje obrate. Dalje je omenil, da pomeni velesojem hudo konkurenco, ker mnogo gostov za ves mesec obnemore. Veseli prostor naj bi bil odprt do 9 zvečer. Davščine na sobe so tudi površne, ker privatnik ne plača nikakih davščin. Pritožil se je čez prometni davek, zgradarino in nekatere na novo predvidene davščine. Po pozdravu narodnega poslanca dr. Koceta in gravatelja Zveze za tujski promet dr. Žižeka je bila odboru izrečena soglasna zaupnica in po sprejetju preračuna za l. 1939 je predsednik zborovanje zaključil.

d Gospodarsko poslopje je zgorelo posestniku Rogini Jakobu iz Pobrežja pri Ptuj.

d Nad 5000 Medjimurcev živi v Belgradu. Ze več let deluje njihovo društvo, ki goji med njimi ne samo družabnost, temveč tudi prosveto in glasbo. Najbolj vidno pa je delo društva za zaposlitev svojih članov, ker v neki meri opravlja isto delo, kakor v Ljubljani kolodvorski misijon. Večinoma prihaja

jajo v mesto iz Medjimurja ženske, za katere obstoji velika nevarnost, da ne bi nasedla zvodnikom in drugim sumljivim ljudem. Društvo je lani preskrbelo veliko število služb.

d Lavrica je dobila elektriko. 23. marca zvečer je nastopil težko pričakovani trenutek, ko je bila Lavrica in z njo nekaj sosednjih vasi priključena na banovinsko električno omrežje. Luč je zagorela na Lavrici in Dalnji vasi, deloma pa tudi v Babni gorici in na Orlah. Ti kraji so bili zadnji otok v ljubljanski okolici, ki doslej ni užival blagodat elektrifikacije.

d Velikonočno čiščenje v slovenskih hišah je posebno važna zadeva naših dobrih gospodinj, toda koliko truda in jeze vam bo prihranjeno, če boste vzeli tudi vi za to priznano »Oven« terpentinovo milo, kot dela to toliko drugih gospodinj sebi v veselje in snažnemu stanovanju v ponos. Toda izrecno samo terpentinovo OVEN milo!

d Tobak predajamo tujcem. Te dni so se mudili v Splitu odposlanci francoskega tobačnega monopola, ki so si ogledali tobak v skladišču monopolne uprave v Splitu ter nakupili večjo množino največ hercegovske-

Za zedinjenje cerkva

Na nekem zborovanju v nemškem Monakovem je kardinal Faulhaber povedal tudi to-le:

>Zedinjenje bo prišlo, ker mora priti. Združitev kristjanov je stvar vere, pameti in srca. Zaenkrat moramo graditi mostove, v prvi vrsti pa se moramo prizadevati za to katoličani. Misel zedinjenja moramo širiti med narodom po verouku in pridigi, v tisku ter po cerkvah, v katerih moramo ljudstvu pokazati lepoto in globino vzhodnega obreda. Danes med katoličani vprav kipi delo na tem področju in sicer tako med množico vernikov, kakor med izobraženci, in je v tem oziru velikega pomena zlasti delovanje najboljšega sodobnega katoliškega kulturnega delavca ukrajinske narodnosti in vzhodnega obreda dr. Tycziaka, ki v svojih knjigah in v revialnih člankih odkriva miselnost vzhodne cerkve, ki močno temelji v Platonu in v

vzhodnih cerkvenih očetih, ki se naslanjajo na grško modroslovje, nam dalje razodeva globok smisel čiščenja podob Matere božje in nas uvaja v tisti nadnaravni svet, ki je skupen obema cerkvama, pa ima v vzhodni svoje posebno lice v neki večji odmaknenosti od občestvene delavnosti v notranji svet.

Pa tudi katoliška in protestantska vernost se bližata v medsebojnem spoznavanju krščanskih podvigov, skupnega trpljenja in naporov od obeh strani, da bi se svet odrešil sodobnega zla po prekvašenju s Kristusovim duhom. Protestanti se odvrtačo od bivšega liberalizma v verskem pogledu k jasni resnici evangelija, protestantske cerkve so neprijetno bolj polne kot svoje čase in njihov »Abendmahle« (nekako obhajilo), ki se je prej hudo zanemarjal, se sedaj obhaja redno. Tudi to kaže prebuditev krščanskega mišljenja v vseh, ki nosijo Kristusovo ime in ga ljubijo.

Ljubljančani in ljubljanska okolica daleč na okoli — pozor!

V dnevih kongresa Kristusa Kralja od 25. do 30. junija bo pri nas toliko inozemskih gostov, da jih ne bo lahke spraviti pod streho. Ljubljana je za svetovni kongres velikega obsega le razmeroma majhno mesto. Napoveduje se posebni vlaki iz raznih držav.

Razen vseh hotelskih sob bi potrebovali tudi vse razpoložljive sobe po zasebnih stanovanjih. In ne samo v Ljubljani, marveč po širni okolici — tja do Kranja, morda celo do Bleda in Celja, ako niso predalec od železnice ali avtomobilske ceste.

Nujno prosimo torej vse v tem okolišču, kateri morejo odstopiti kake sobe, naj izvolijo to naznaniti »Putnik« v Ljubljani, kateremu je poverjena skrb za stanovanja.

Prosimo za natančen naslov in ceno; brez hrane in posebej s hrano. In sicer prosimo šimprej, daremo, koliko smemo v inozemstvu vabiti. — Pripravljajni odbor za kongres Kristusa Kralja.

ga tobaka, ki bo izvožen v Francijo. Te dni pričakujejo odposlancev Nemčije in Poljske, ki bodo prav tako odkupili večjo količino tobaka. Pričakovali so tudi prihod Čehov, toda zaradi zadnjih usodnih dogodkov Čehov sploh ne bo. Čehi so letos nameravali kupiti 50 vagonov našega tobaka.

d Vodne ptice ob Savi. Ljubljanski upokojenci, ki se sprehajajo ob bregu Save med Ježico in Tacnom, skoraj vsak dan opazujejo velike jate vodnih ptic, posebno divjih rac, ki se selijo nazaj na sever, pa se ustavljajo ob bregovih Save, kjer imajo mir. Te dni so letele nad Savo nad črnuškimi mostom tri jate rac, ustavile pa so se tam tudi štiri čaplje, ki so iskale hrane v vodi.

d Cene kruhu so povišali novosaški peki. Doslej se je prodajal kg belega kruha po 2,25 dni, poslej pa se bo po 3 din. Vzrok povišanja pa ni podražitev moke ali podražitev pšenice na svetovnih tržiščih, temveč sporazum med peki, ki so si do sedaj hudo konkurirali. — V Italiji določijo cene kruhu — oblast.

d Par zanimivih v ljubljanskega trga. Na trgu je sedaj že novi krompir, pripeljan iz Trsta. Je zelo drag, 8 din kg. Precej je tudi že graha v strokih po 10 din kg. Zgodnji semenski krompir je po 1.30 do 1.50 din kg, kifeličar po 2 do 3 din kg, drugi semenski krompir pa po 0.80 do 0.90 din kg, drugi Cvetača se je podražila od 3 na 5 din kg. Mnogo je solate iz Dalmacije. Je še draga — po 10 din. Ribji trg je bil slab. Zaradi pomanjkanja blaga so cene ribam zelo poskočile. Sardelice, ki jih je bilo nekaj deset kg, so bile 20 din, prej 8 do 12 din kg, palamide 24 do 30, skuše 34, v prvi

Zahvala.

Podpisnem je pogorela stanovanjska hiša. Ker sem pravočasno plačal »Domoljuba«, mi je uprava tega lista izplačala požarno podoro

1000.— din

za kar ji izrekam najtoplejšo zahvalo.

V Godiču št. 5 (žup. Mekinje) 23. III. 1939.

Janez Gredenc.

sesoni so 12 do 14 din kg, cipli 24, salpe 24. Naprodaj je bila tudi lepa 3 kg težka kamenica po 26 din kg. Posebnost so bili morski datelji, podobni školjkam, samo imajo obliko dateljev. Bili so po 14 din kg. Datelji so dobri za juho in rižoto. Girice so bile po 12, hobotnice po 30 din kg. Na izbiro je bilo več sladkovodnih rib. Donavske postrvi po 24, kečige po 30, domače ščke po 20, domače postrvi po 40. Iz Save so na trg prinesli do 60 kg klinov in belce po 10 do 12 din kg.

d 1000 vagonov pšenice in koruze je nakupila te dni pri nas Italija, Nemčija pa 500 vagonov. Obema državama bo blago dostavljeno v teku marca in aprila.

Umrla je Marija Požar, sestra g. Fr. Požarja, stavca v Jugoslovanski tiskarni, iz dobro znane družine Požar iz Rojana pri Trstu. Pokopana je bila v Južni Italiji (Reggio Calabria). Naj počiva v miru!

d Trgovina s vinom v Dalmaciji. »Jadranski Lloyd« je objavil naslednji pregled o vinski trgovini v Dalmaciji. V severni Dalmaciji je bila vinska trgovina v februarju slaba, v srednji in na polotoku Pelješcu primeroma živahna. Po vseh večjih krajih so se prodale večje količine vina v notranjost države. V Češkoslovaško se je izvozilo 2823 hektolitrov vina. Zaradi boljnih cen se je prodalo nad 65% lanske trgovate. V severni Dalmaciji se plačujejo bela a tudi rdeča vina po 250 do 350 din hl. V Šibeniku so bile cene po 290 do 310 za črna, 330 do 350 za opolo in po 360 do 390 din hl za bela vina. V okolici Šibenika so cene za 20 din nižje. Navadna vina na Hvaru in Visu se plačujejo po 26 do 28 din za stopnjo, opolo in črna vina po 2 do 23 din. Boljša vina veljajo v srednji Dalmaciji po 400 do 500 din hl. Dela v vinogradih so se mogla zaradi ugodnega vremena pravočasno dovršiti.

d Zveza medicincev kraljevine Jugoslavije je na svojem rednem občnem zboru, kakor tudi na sestanku, ki se je vršil v Belgradu po tem občnem zboru, sprejela resolucija, v kateri zahteva, da se ukine dvojni doktorat in da se v splošno uredbo vnese določilo, da bo tudi ljubljanska medicinska fakulteta imela 10 mestov.

d Nenavadno praznoverje se še drži kmetov v vasi Silopaja pri Boljkovcu. Tamkaj gradi belgrajski industrijec Saračević novo cerkev in dom za duhovnika. Obe stavbi bosta veljali preko milijona dinarjev ter bo vse šlo iz žepa industrijca. Pač pa se ljudje kar nekam boje nove cerkve, ker se je med

Cvetna nedelja

Noben čas v letu ne vzbuja v človeka toliko ljubkih mladostnih spominov, kakor prav dnevi velikega tedna. S kako mehko v duši se spominjamo onih srečnih let, ko smo nosili na evetno nedeljo butare k blagoslovu, ko smo z vso pozornostjo spet poiskali raglje in ropotulje in slovesno delali nemir pri popoldanskih molitvah v cerkvi. Ali koliko prijetnih spominov nam vzbuja veliki petek, ko smo smeli z mamo, morda prvokrat v življenju, v cerkev poljubiti Križanega pred oltarjem! In ogenj na veliko soboto zjutraj in večerna procesija po slovesnem Vstajenju, vse to nam vsako leto nehoti pričara nazaj zlate dni naše mladosti!

Zal, da današnji pokvarjeni čas, ki hlepi samo po uživanju in dobičku, človeka odvrača in odtujaže lepim šegam in navadam cerkvenega leta.

Toda, kdor živi s Cerkvijo in mu ni mar blaznega hlepenja po svetnem imetju in po brezskrbnem življenju, ta lepim mladostnih spominov velikega tedna ne bo pozabil nikoli in naj ga življenje veže še tako daleč proč od domače vasice. In čim starejši bo, tembolj bo čutil in doživljal pretresljivo skrivnost tega svetega tedna, in spoznal, da dnevi, v katerih se spominjamo trpljenja, smrti in vstajenja našega Boga, so povsem slinli dnevom našega življenjskega tedna, ki nas tudi vadi skozi križ in smrt in greh v velikonočno jutro blažene večnosti.

njimi utrdilo praznoverje, da bo tisti, ki bo v novi cerkvi prvi pristopil k obhajilni mizi, tudi prvi umrl. Iz zadrege pa jih je rešil Vladimir Ilič, ki je stopil k industrijcu in mu predlagal, naj mu podari pet tisočakov. Če bo prvi pristopil k obhajilni mizi, četudi bi moral potem prvi v vasi umreti. Industrijec je ponudbo sprejel in tako bodo vaščani brez skrbi in bojazni. Zanimivo pa bo če se bo praznoverje izkazalo kot brezpredmetno, kar v resnici tudi je.

d Pred špansko državljansko vojno smo imeli živahne trgovske stike s Španijo. Še neposredno pred izbruhom smo dobili novo trgovinsko pogodbo s to državo, od katere smo si veliko obetali. Toda naša trgovina s Španijo je popolnoma zastala. Pričakovati pa je, da bo Španija za obnovo svojih mest potrebovala znatne količine lesa, katere bi do-

Glasovi iz Češke dežele

Češki listi poročajo med drugim naslednje zanimive podrobnosti: Kanceler Hitler je hčerki bivšega predsednika češke republike dr. Hacha, ki je spremljala očeta v usodni noči od 14. na 15. marca v Berlin, poslal v hotel lep šopek rumenih vrtnic z rdečim trakom in kljukastim križem, razen tega pa še dragoceno škattlo luksuznih čokoladnih bonbonov, v čemer vidijo dokaz izredne pozornosti do bivšega češkega državnega poglavarja. — Nemški vojski iz oddelkov, ki so zasedali češko ozemlje, so pretekli teden imeli prve proste ure in so smeli iz vojašnic. Naročeno jim je bilo, naj skušajo povsod

priiti v stik s prebivalstvom in pomirljivo vplivati nanj. — Po čeških in moravskih mestih so začeli prekrščevati tige in ulice z ozirom na zadnje dogodke. »Trg svobode« so skoraj povsod prekrstili v »Trg Adolfa Hitlerja«. Listi so zadnji teden prinašali slike, ki kažejo, kako snemajo n. pr. v Brnu stare napise in jih nadomeščajo z novimi. — Izšlo je nekaj novih določil glede delovne zakonodaje. Najvažnejša teh uredb določa, da bo Nemčija lahko po potrebi obvezno zaposlovala češke delavce v Nemčiji. Zdaj bo lahko Nemčija pošiljala češke delavce v Nemčijo nemške pa v češka podjetja.

bavljaj lahko naš trg. Zaradi tega se je pojavila v gospodarskih krogih pametna misel, da bi bilo potrebno čim prej obnoviti trgovinske stike s Španijo. Po vesteh iz Belgrada se nekateri zavzemajo za to, da bi se tozadevno sporazumeli z Italijo, ki naj bi prevzela vlogo posrednika, dokler ne bi bile vzpostavljene naravnostne trgovske vezi med našo državo in Španijo, to tem bolj, ker je Italija že prej bila znaten posrednik v naši trgovini s Španijo.

d Priljubljeno binkoštne romanje na Trsat nudi letos toliko lepega in veselega doživlja kakor nobeno leto do sedaj. Poleg izleta po morju v Malinsko na Krku, pojdejo romarji tudi v Italijo (na Reko, v Opatijo), zato se je treba veliko prej prigrasiti kakor druga leta. Navodila dobite brezplačno, če javite svoj naslov upravi »Po božjem svetcu, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d Pot do blagostanja, sreče in neodvisnosti Vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Pri težki stolici, napetosti, glavobolu zaradi zaprtja, očisti ena do dve čaši naravne »Franz-Josefove« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefovo« vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže in jo imajo za dobro.

Reg. po mla. soo. pol. in nar. zdr. 8-br. 15483, 23. V. 23.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Predsednik vlade, dr. Korošec in dr. Spaho v Novem Sadu. Dne 26. marca dopoldne so predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković, predsednik senata dr. Korošec in prometni minister dr. Spaho obiskali v Sremskih Karlovcih obolelega prosvetnega ministra Stevana Čiriča, bivšega predsednika skupščine. Minister jih je pridržal na kosilu. Po kosilu so se odpeljali na izlet v Novi Sad, kjer se jim je pridružil še ban donavske banovine dr. Radivojevič. Ljudstvo jih je povsod navdušeno pozdravljalo.

p Minister dr. Krek med volitev. V Sv. Križu pri Kostanjevici v Kostanjevici, v Cerkljah ob Krki, v Št. Janu, v Mokronogu in Št. Rupertu so bili čisto soboto in nedeljo občni zbori krajevnih organizacij JRZ. Ker se je občnih zborov osebno udeležil poslanec kriškega okraja gradbeni minister dr. Miha Krek, so bili občni zbori obiskani kot velika politična zborovanja. G. minister dr. Krek je poročal o razvoju dogodkov v vladi in narodnem predstavnstvu ter o notranjem in zunanem položaju države. Najostreje je g. minister obsodil neumno in škodljivo raznašanje raznih vznemirljivih vesti in napovedovanj, ki ne škodijo samo splošnemu javnemu življenju, ampak prinašajo prav občutno gospodarsko škodo v kupčiji in trgovskem prometu. Na vseh zborovanjih so ministra dr. Kreka sprejeli z velikim navdušenjem in so glasno odobravalni njegova poročila.

p Sporazumu nevarne ustanove. V »Zagrebačkem listu« beremo članek o framasonski loži »Maksimiljan Vrhovac« v Zagrebu. Poročilo veli, da ima ta loža sedaj 75 članov, da pa jih je leta 1935, ko je bila na višku svojega razcveta, imela 80. Te podatke ima

VINA prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri **CENTRALNI VINARNI v Ljubljani!**

Pri
gripi
vzemajte
ASPIRIN
TABLETE!
Pazite na Bayer-jev križ

Oglas je registriran pod št. št. 441 od 24. III. 1936.

list baje iz poročila ložinega tajnika, ki je bilo prebrano na občnem zboru te lože. Iz tega poročila je tudi razvidno, da v Karlovcu deluje druga sestrška loža, ki se imenuje »Ivanjski kriječ«. Zagrebška loža pa se peča tudi s politiko. Iz tajniškega poročila, ki ga navaja list, bi bilo zanimivo omeniti te stave: »V novejšem času je naša jugoslovanska masonerija z večjo silo začela iskati potov, po katerih bi mogla vplivati na urejevanje razmer v našem nacionalnem življenju... Naša loža je bila že nekaj kratov izzvana, da se peča s tem važnim vprašanjem... Naša loža je popolnoma enotnega mnenja, ki je v skladu s temeljnimi načeli konstitucije naše velike lože, da se jugoslovanski mason more opredeliti le za delovanje za jačanje narodnega edinstva. Po tem takem jugoslovanski mason ne more niti posredno niti neposredno sodelovati v akcijah niti sodelovati s posamezniki ne z organizacijami, ki nimajo namena podpirati narodnega edinstva.« Iz poročila posnema list tudi to, da si je ta loža zaman prizadevala pridobiti za svoje ideje srednješolsko mladino. — Tako ta list.

d Za veliko noč bo treba naši mladini novo obleko. Čisto po ceni blagove boste dobili pri znani tvrdki Goričar — Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

p Izjava dr. Vladka Mačka o nujnosti rešitve hrvaškega vprašanja, katero so prinesli zagrebški in ostali časopisi, je našla kritika

v glasilih dr. Mačka samega. »Hrvatski dnevnik« je ugotovil, da izjava ni popolnoma točna niti ni objavljena v celoti, niti je ni dopisnik ameriške agencije točno reproduciral. Poleg tega je dopisnik ni dal naknadno v pregled dr. Mačku. Zato list zatrjuje, da je smisel izjave dr. Mačka dejansko drugačen, kakor pa se da razbrati iz objavljenih besedil. Takoj nato pa je isti list prinesel uvodnik, v katerem se zavzema odločno za pospešenje pogajanj za rešitev hrvaškega vprašanja, ugotavljajoč pri tem, da so vsi srbski politiki od vladne strani in od opozicije izjavili za to, da je treba to vprašanje že z ozirom na težko mednarodno stanje rešiti.

d Blago za ženske pomladanske kostume in obleke dobite najlepše pri Goričar • Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

p Ne gre za spremembo vlade, temveč za sporazum. Kar tiče udeležbe Hrvatov na oblasti, pravi dr. Mačkov »Hrvatski dnevnik«, da bi v teku let Hrvatje lahko nešteto-krat šli v vlado in zopet iz nje. Toda njim ne gre za to. »Hrvatje ne bi šli niti v koncentracijsko, a še manj v koalicijsko vlado, razen če bi šlo za vlado, ki naj bi izvedla že določeni sporazum.« Iz teh izjav Mačkovega glasila bi z nedvomno jasnostjo sledilo, da ona poročila, ki so javljala o zahtevi Zagreba po koncentracijski vladi ali sploh po kakih spremembah sedanje vlade, niso bila točna. Dr. Mačku ni za spremembo sedanje

Senčurški odmevi

Dne 27. marca se je vršila v Ljubljani razprava proti obtožencema Luki Volkju in Jožetu Prešernu zaradi zločinstva krive prisega v senčurškem procesu, in je trajala skoraj do 22 ponoči. Senatni predsednik Rajko Lederhas je strogo stvarno vodil razpravo in prečital ogromno množino raznih zapisnikov in listin iz prejšnjih procesov. Nato je bila zaslišana še zadnja priča, upokojeni orožnik Fran Pegan, ki je kratko izpovedal da se ne more spominjati, da bi bil slišal od Brodarja kakše protidržavne vzklike. Bilo je veliko vpitje. Navzočnim je bilo nad 3000 ljudi. Branilec obeh obtožencev dr. Jelenc je predlagal še nove razbremenilne priče in izvedbo še drugih dokazov. Državni tožilec dr. Fellacher se je tem dokazom protivil ter je za vsak primer predlagal tudi on, da se zaslišijo tako takratni poveljnik orožnikov poročnik Rakič in mnogi orožniki. Senat je te naknadne dokaze kot brezpredmetne odklonil. Dokazno postopanje je bilo ob 19 končano.

Sledil je nato govor državnega tožilca dr. Fellacherja, ki je eno uro z vso temeljitostjo utemeljeval obtožbo, poudarjajoč, da nobena priča ni mogla potrditi trditve obeh

obtožencev, da bi bil Brodar izrekel kak protidržaven ali protidržavni vzklik. Brodar je bil vedno za monarhijo, a so o njem krožile vprav zlobne izmišljotine. Med izjavami obeh obtožencev pa obstoje velika nasprotovanja. Vedoma sta pred preiskovalnim sodnikom v Belgradu govorila neresnico. Branilec dr. Celestin Jelenc je skušal omiliti obtožbo in je poudarjal, da oba obtoženca nista hotoma po krivem pričala. Zeli pa popolno oprostitev poslanca Brodarja.

Ob 21 se je mali senat umaknil na posvetovanje, ki je trajalo dobre pol ure. Predsednik Lederhas je nato objavil kratko sodbo, s katero sta bila obsojena zaradi zločinstva krive prisega:

zidar Luka Volk na 8 mesecev strogega zapora in tri leta izgube žasnih državljskih pravic,

vrtaarski pomočnik Jože Prešern pa na 1 leto robije in tri leta izgube žasnih državljskih pravic.

Sledilo je nato kratko utemeljevanje sodbe. Oba obtoženca sta vzela sodbo na znanje in si pridržala tridnevni rok za premislek. Razprava je bila ob 22 končana.

vlade, ampak za sporazum, ki ga po njegovem mišljenju in po mnenju tudi ostale opozicije more napraviti že sedanja Cvetkovičeva vlada, kateri »opozicija pri njenem delu ne misli streljati v hrbet.

d Pri saprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na teško kozarec naravnega »Franz-Josef« vodo.

p Predsednik bivše karpatsko-ukrajinske republike magr. Voločin je te dni prišel iz Romunije v Beograd in se nato preko Ljubljane odpeljal baje v Francijo.

p Za novega celjskega župana je imenovan celjski odvetnik dr. Alojzij Voršič. Cestitamo!

p Na Jadranu so Italijani in Jugoslovanci izključni gospodarji. Poljski časopis »Gazeta Polska« piše v svojem uvodniku o zadnjem Mussolinijevem govoru in pravi: Mussolinijev govor je zelo miroljuben. Iz govora ne veje misel, da bi Italija hotela določeno novo ozemlje. Toda po drugi strani bi bilo težko v naprej reči, da ne bi takšnih zahtev postavila v teku morebitnih pogajanj. Mussolinijevo stališče do Francije je hkratu optimin, da bo sprazum naletel na čedalje večje težkoče, čim dalje bi se odlašal. Besede o osi Rim—Berlin pomenijo, da se nemško-italijanska vzajemnost ne bo omajala. Posebno pomemben je del govora, ki govori o Sredozemskem morju, spričo izjave o Jadranu, ki je izključno pripuščen Italijanskim in jugoslovanskim koristim.

NESREČE

n Velika avtomobilska nesreča. Nekaj kilometrov iz Mostarja v smeri proti Dubrovniku bi se morala na nevarnem ovinku srečati tovorni avtomobil, prihajajoč iz Dubrovnika in osebni avtomobil inž. Hitlerja, uslužbenega pri tovarni »Kontinental« v Drnišu. Ko je šofer tovornega avtomobila zagledal pretečo nevarnost, je vozilo ustavil in čakal na srečanje. Tudi šofer osebnega avtomobila je pred-

čču obnemel. Slama je bila že zgorela. Z njo vred je zgorelo 15 jurjev.

n Hiša z velikim gospodarskim poslojem je zgorela posestniku Francetu Kržišniku na robu Skofje Loke.

n Motorno kolo se je zadelo v avto v Mariboru. Na kolesu sta se vozila ljubljanski visokošolec Igor Kukovec iz Ljutomerja in trgovec Feliks Cerček. Po usodnem udarcu je bil Cerček mrtev, Kukovec pa hudo ranjen. Ponesrečeni Kukovec se je pripeljal v Maribor na policijo zaradi pregleda motorja. Spremljevalec Cerček se je šele pred nekaj meseci oženil ter z novim letom odprl trgovino.

n Utopljenca so našli. Neki deček iz Hajdine pri Pluju je našel danes na meji občin Slovenija vas in Hajdina možko truplo, ki jih je imel pri sebi, so v njem spoznali 21 letnega Knapa Maksa, krojaškega pomočnika iz Slovenj Gradca, ki so ga že dalj časa pogrešali.

n Ogeaj je uničil hlev, svinake, skedenj in senico posestniku Zavniku Francu na Čatežu.

n Tri domačije so zgorele. Dan po Jožefovem je izbruhnil požar v Mariboru, v stanovanjski hiši Alojzija Plečka, ki je hišo z gospodarskim poslojem popolnoma uničil. Zgorelo je tudi vse gospodarsko orodje, poljski pridelki, pohištvo in vsa obleka. Gospodar se je ob izbruhu požara nahajal v sosednji vasi po opravkih. Ko je zvedel, da mu gori dom, je hitel domov, ter v zadnjem trenutku rešil iz gorečega poslopja svojega 83 let starega očeta, ki je bil zaradi starosti in boleznih priklenjen na posteljo. Kakor se je ugotovilo, je požar nastal zaradi tega, ker so se vnele saje v dimniku. Ker je pihal močan veter, se je požar razširil na sosednja poslopja posestnice Neže Mon in posestnika ter gostilničarja Franca Zagača. Posestnici Mon je zgorelo gospodarsko poslopje in stanovanjska hiša, posestniku Zagarcu pa gospodarsko poslopje. Škoda se ceni na 150.000 dinarjev in je le deloma krita z zavarovalnino.

n Ko je pregledoval zalogo smodnika. Trgovec z železnino Gjorgje Radivojevič v Vukovarju je šel s svojim uslužbencem pregledat svojo zalogo železa in smodnika. Sto-

časno zavil bolj v svojo stran, toda na nesrečo preveč na desno, da se je izpodmaknilo kolo in se je avtomobil prekucnil v strugo rečice Vir, ki je na imenovanem mestu globoka 6 metrov. Vsaka pomoč je bila zaman. V osebnem avtomobilu so bili šofer, imenovani inženir in Cehinja Helenz Kupinova. Vsi trije so utonili, čeprav se je dalo potem ugotoviti, da so razbili vsa okna v potopljenem vozilu, pa niso imeli več moči, da bi se privlekli na površje vode.

n 15. jurjev je šlo rakom žvižgat. Mihael Cakan iz Petrovca pri Vinkovcih je bil lani prodal veliko količino pšenice in koruze, a od zneska odtrgal 15 jurjev ter jih skril v posteljno slamo. Oni dan pa je odšel v mesto, prej pa ženi naročil, naj premenja slamo v blazini. Ko je bil kakih sto metrov iz vasi, se je spomnil na svoj denar. Zdirjal je domov, pa na dvori-

Zviti tihotapci z lesom

Stirje podjetni in prebrisani lesni trgovci ali po notranjsko »lesni merkantjci« in lesni mešetarji so se združili v družbo ter so organizirali prav rafinirano in sistematično izvajano tihotapstvo hlodov in tramov čez mejo. Vodili so celo carinske in železniške organe za nos in jih znali prezentati, da so italijanski carinski organi bili prepričani, da prihaja les, večinoma hlodi, na pošten način v vagonih v Trst in da so vedno vsi dokumenti popolnoma v redu. Hlode so tihotapci v vagonih pošiljali na tovarno postajo San Sabbo (Sv. Soboto) pri Trstu in v bližini Skednja, ker se nahajajo velikanska lesna skladišča mnogih, tudi največjih, italijanskih tvrdk. Carinska kontrola je že nekaj časa slutila, da ni vse v redu in da so nekatere pošiljke pomanjkljivo opremljene z listinami in da tihotapci uporabljajo za svoj izvoz odnosno uvoz blaga stara določila trgovinske pogodbe, ki je bila pred leti sklenjena med Italijo in našo drža-

vo, ki pa sedaj ni več v veljavi. Tihotapci pa so se znali prav premeteno izogibati novih določil in so se venomer sklicevali na staro trgovinsko pogodbo glede izvoza lesa.

Carinska kontrola v Trstu je zdaj pričela z obsežnimi poizvedbami in je preiskavo raztegnila tudi čez mejo na Notranjsko. Carinskim oblastem se je v prvi vrsti čudno zdelo, kako je mogoče, da bi mogli notranjski gozdovi dobavljati toliko neobdelanega lesa. Zadržali so primerjati. Dognali so, da mnogi kmetje niso posekali niti ene smreke, a trdilo se je, da so ti kmetje les res posekali in ga prodali tihotapski lesni družbi. Točno je bila dognan obseg posameznih notranjskih gozdov. Cariniki niso odnehali in naposled je bilo ugotovljeno, da je ta tihotapska družba lesa izvozila iz Jugoslavije v Italijo velikansko množino, namreč kar 222.838 hlodov. Proti tihotapcem v Italiji je bilo uvedeno carinskokazensko postopanje.

pil je v malo skladišče, kjer je bilo okrog sto kilogramov smodnika, in velel uslužbencu, naj mu prinese električno svetilko. Da bi se se pa v temi bolje razpoznal, je prižgal košček papirja. Toda takrat je bil že čisto ob zaboji smodnika, ki se je zaradi ognja vnel. Nastala je eksplozija. Pritisk te trgovca vrigel ob železna vrata, nato pa se je zrušil nanj še strop. Ko so prihiteli uslužbenci, so našli Radivojeviča že mrtvega. Imel je na glavi strašne rane. Skladišče in bližnje stavbe pa so dobile velike razpoke.

n Letalska nesreča. Na ljubljanskem letališču pri Devici Mariji v Polju letenje tudi v zimskih mesecih ne počiva. Največ letajo in se vadijo športni piloti, člani Aerokluba. mnogokrat ob delavnikih, zlasti pa ob nedeljah, kadar vreme dopušča in kadar je dovolj prostega časa na razpolago. Tudi ono nedeljo se je poskušal pilot Podobnik Alojz v drsenju po tleh z letalom »Comporc«, ki je last dr. Rapeta. To je znano enosedežno rdeče civilno letalo, ki so ga imeli Ljubljančani skoraj vsak dan priliko opazovati pri poletih nad Ljubljano in okolico. Pilot Podobnik pa se je, kakor pripovedujejo očitvidci, preveč zanesel na svoje znanje. Podobnik namreč še ni dovršil letalske šole, in letalo se je dvignilo. V tem trenutku se je letalec prestrašil, zgubil prisotnost duha in aeroplan je takoj po startu strmoglavil na tla. Letalo se je popolnoma razbilo, močno poškodovanega pilota pa so poklicni reševalci z avtomobilom prepeljali v bolnišnico.

n Hlev je zgorel s kaščo in sobo vred posestniku Lavtarju iz Kandrš pri Vačah pri Litiji.

n Sredi marca je zmrznil 27-letni Vinko Čurič iz Pivole pri Hočah. Ze od mladih let je bolehal na padavici, ki ga je včasih prijemala tako hudo, da je ležal po več ur v nezavesti. To mu je postalo oni dan usodno. Napolil se je okrog 8 zvečer iz Pivole po občinski cesti proti Hompošu. Med potjo pa ga je prišla padavica ter je obležal v nezavesti. Zgodaj zjutraj so ga našli delavci, ki so šli v mariborske tovarne, na poti mrtvega. Ležal je na obrazu ter je imel okrog ust pene. Telo mu je bilo trdo kot rog. Nesrečnej je v nezavesti zaradi hudega mraza zmrznil.

NOVI GROBOVI

n Pojo, pojo zvonovi... V Cezanjevcih je umrla 89 letna Barbara Ribic roj. Vraz, zadnja nečakinja pokojnega pesnika Stanka Vraza. — V Vojniku je umrla Marija Grasselli roj. Kreft. — V Šmarju pri Jelšah je odšel v večnost inž. Milan Jenčič. — V Celju so djali v grob kapetana v rez. Alojzija Medveščeka. — V Novem mestu je odšel v večnost Franc Mastnak, javni notar v Trebnjem. — V Celju so spremili k večnemu počitku lastnico tovarne Beti Pušnik. — V Stični je zapel mrtvaški zvon gostilničarju Avgustu Karlingerju. — V Trbovljah je umrl 69 letni Matija Grčar. — V Mariboru so djali v grob 50 letno Marico Kemperle iz Hudejužine na Tolminskem. V Kamniku je umri najstarejši meščan 93 letni Slejko Andrej. — V Naklem pri Kranju je odšla h Gospodu po večno plačilo 83 letna Jera Filipič, mati tamkajšnjega g. župnika. — V Št. Vidu pri Stični je na veke zatisnil oči gostilničar Ludvik Oven. V južni Italiji Reggio Calabria so djali v grob Marijo Požar, sestro Erkostavca v Južnoslovanski tiskarni. — V Kamniku je umrla šolska upravitelica v pok.

Presiti so

Vsa Slovenija ve in tudi po vsej državi govore, da Ljubljana stori za reveže tako mnogo kakor noben drug kraj v državi. Celonasproti najbolj nadležnim beračem, ki so se jih druga mesta iznebila s strogostjo, je Ljubljana mehka in obzirna ter jim je ustanovila v stari cukrarni res toplo zavetje. Tudi tuji so si že ogledali ta zavod in dejali, da celo po največjih evropskih mestih nimajo bolje urejenega podobnega zavoda. Kar se pa hrane v stari cukrarni tiče, pravijo tuji, da je odlična in neprimerno boljša kakor v drugih podobnih zavodih. Tudi naši pošteni reveži pravijo, da si take hrane ne bi mogli kuhati doma niti, če bi imel zaslužek.

Po 200 do 300 oseb nasiti mestna javna kuhinja vsak dan opoldne in zvečer. Kdor nima doma, mu daje čedne prostore za bi-

Avgusta Klančar. — V Ljubljani so umrli: uradnik drž. žel. v pok. Franc Zorc; 92 letni Franc Lebar, oče m. Kildegarde in šolske upraviteljice Anice; kuharica Katarina Trtnik roj. Goblo; trgovski potnik Alfonz Kastelic; elektrotehnik Andrej Furlan in 92 letna H. Šula Turk. — Naj počivajo v miru!

vanje čez dan, ponoči pa snažno in udobno prenočišče. Vse brezplačno! Paž, kdor ima v stari cukrarni ves teden hrano ali tudi stanovanje z vso preskrbo, mora delati en dan. Če cela družina dobiva hrano, pomaga pri lahkih opravkih v zavodu samo ena oseba, seveda tudi samo en dan. Za tri dni hrane pa opravlja lahke posle samo pol dneva. Večina jih seveda ne pride niti na vrsto in, kakadar jih kličejo, da bi pomagali, se izmikajo, upirajo in tudi zabavljajo. Čeprav je vsak dan v stari cukrarni množica brezposelnih, ki pravijo da iščejo dela, je bil zavod že prisiljen za najnavadnejša dela plačati delavca! — Pa se vendar najdejo ljudje in celo časopisi, ki reveže podpihujejo in v stari cukrarni zahtevajo menda hotel »Union« ali pa žganjarsko beznico in morda hotel »Moskvo«. Ti in podobni revežem namenoma škodujejo, ker hočejo s svojim hujskanjem doseči, da mestna občina zapre svojo dobrodelno ustanovo. Ali bi se bilo pošteno in dosledno, če bi se nezadovoljni postopači cukrarne ognili, da jim ne bo treba več lagati po mestu. Mestna občina pa naj dene reveže na rešeto ter ugotovi, kdo je usmiljenja res potreben.

Karpatska Ukrajina

Karpatska Ukrajina stopa v razburkanih časih, ki jih doživlja današnja Evropa, v tretji v tem stoletju v ospredje svetovnega zanimanja. Prvič se je govorilo o njej v začetku svetovne vojne, ko so se l. 1914 in 1915 bili prav tu krvavi boji med avstroogrske in ruske armade; Rusi so takrat upali, da bodo tu prodrli v Podonavje. Drugič je vzbudila pozornost, ko se je ob koncu vojne priključila na novo nastali Češkoslovaški republiki. Pripadala ji je vse do sedanjih težkih maršnih dni, dasi so jo jeseni 1938 močno okrnili.

Kje je ta deželica, kakšna je, kakšni so njeni ljudje in kako žive? Karpatska Ukrajina ali kakor so jo še nedavno imenovali, Podkarpatska Rusija, leži v notranjosti karpatskega porskega loka, in sicer tam, kjer izvira reka Tisa. Kot najvzhodnejši konec Češkoslovaške je sicer oddaljena od Prage kakih 1000 km, vendar je bila zanjo posebno važna, ker so se prav tu stikale meje med CSR, Poljsko in Romunijo in so Čehi edino preko nje imeli teritorialno zvezo z Romunijo. Deželica ni velika, saj je merila v Češkoslovaški republiki v dolžino samo 200 km, v širino največ 50 km, njena površina pa je znašala 12.650 kvadratnih kilometrov; ko je lani v oktobru izgubila velik del svojega ravninskega obrobja z glavnima krajema Užhorodom in Mukačevim, ki sta pripadla Madžarski, pa se je še občutno zmanjšala. Ostala ji je le njena gorata notranjost. Hribi jo pokrivajo čez in čez in so tem višji, čim bliže se pomikamo k poljski meji, čer katero drži le nekaj nižjih prelazov, predvsem Užški, Vereški in Jablonički prelaz. Najvišja gora je na vzhodni meji Hoverla, visoka 2068 m. Z gorskih grebenov uživaš edinstven razgled po ogromnih, krasnih bukovih in iglastih gozdovih, ki so največje bogastvo dežele. So to pravi pravcati pragozdovi. Če stopiš s pešpoti le nekaj korakov v stran, si sredi pravilne divjine: stopaš preko trupel ogromnih dreves in zaidel brč v tako goščo podrast in pleveča, da te kmalu mine volja, da bi prodiral še bolj daleč vanjo. Blagodejna pa je tihota in mir teh gozdov. Mirna je tudi njihova žival. Celo karpatski medved, ki ga pa srečaš le redko kdaj, je dobrčina, ki človeka nikdar ne napade. Nevarnejši so volkovi, toda le pozimi, kajti karpatske zime so hudo mrzle in snežne. Marsikateri slovenski vojak, ki se je tu boril v svetovni vojni, bo o njih mogoč povedati kaj več. Nasprotno pa so poletja zelo vroča; tem prijetnejša je ob soparnih poletnih dneh hladna senca karpatskih gozdov.

Prebivalci Karpatske Ukrajine so, kakor pove že to ime, večji del Ukrajinci, ki so v narodnem pogledu nadaljevanje galiških Ukrajincev. Od vsega prebivalstva (okoli 600.000 ljudi), je 62% Ukrajincev, 3% Čehov in Slovakov — Slovanov torej 65%! — 17% Madžarov, 13% Judov, 2% Nemcev (naselite jih je Marija Terezija!) in 2% Romunov. Ukrajince delimo v Bojke, ki žive v zahodnem in srednjem delu dežele, in v Hucule v

vzhodnem delu. Huculi niso čisti Ukrajinci, temveč imajo neke jezičkovne in narodopisne podobnosti s sosednimi Romuni. A tudi Bojke delimo občasno v Vrbevince, ki bivajo v karpatskem gorovju, in v Dolinčane v nižjih predelih, podobno kakor razlikujemo n. pr. v naši Slovenski krajini Gorčanec-Ravence in Dolence. Po veri so Ukrajinci grko katoliški. Žal da se njihove ljubke besene cerkvice v zadnjem času umikajo pred kamnolomni stavbami; da jih prebijajo, so

Ukrajinec (Hucul) v Jasinji

jih nekaj kot muzejsko posebnost celo prepeljali na slovaški in češki zahod, n. pr. v Košice, v Hradec Královce, v Prago. Velikih krajev deželica nima. Prejšnje glavno mesto Užhorod ima 27.000 prebivalcev, Mukačevo 26.000, Hust — naši listi pišejo po nepotrebnem Chust — 12.000. Hust je bil od oktobra 1938 do marca 1939 glavno mesto. Kot turistično središče v Karpatih se je začela razvijati široko razložena gozdna vas Jasinja pod Hoverlo.

Življenje Ukrajincev je bilo pred l. 1918, oziroma 1919, ko so se priključili na podlagi sklepa osrednjega karpatoruskega narodnega sveta

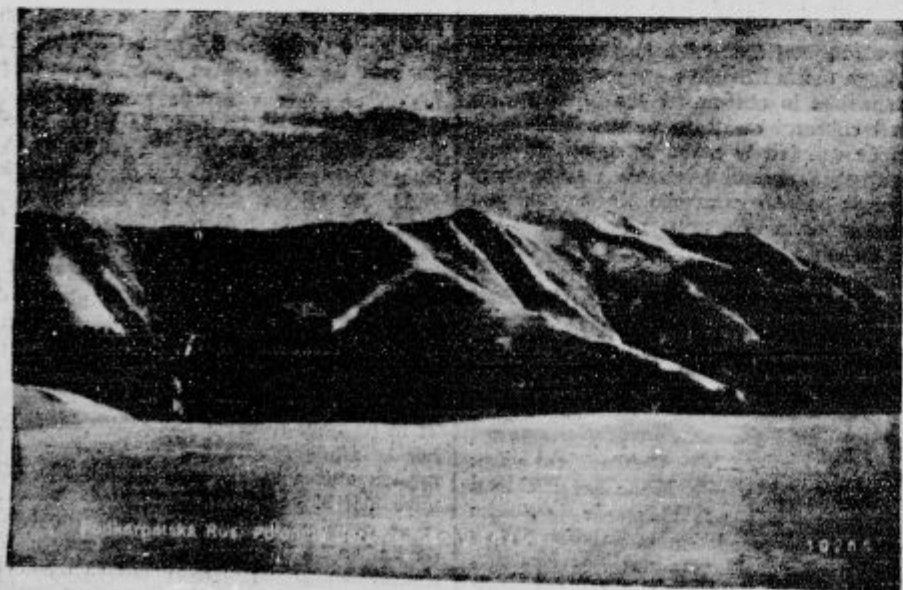
Češkoslovaški, zelo žalostno. Madžari se zanje sploh niso brigali, tako da je bila njihova kultura in gospodarska zaostalost vprav strašna. 70 do 80% prebivalcev je tu bilo nepismenih, niso imeli ne šol ne gospodarskih organizacij, niti cest niti železnic. Ljudje so bivali — in bivajo deloma še sedaj — v bornih lesenih kočah, ki jim pozimi čestokrat ne nudijo dovolj varstva. Navsezani so bili na izkupiček od svoje skromne živinoreje, predvsem pa na delo v gozdovih, kjer so se preživljali kot drvarji. Kot sezonski delavci so hodili v ogrsko nižino, mnogo pa se jih je izselilo, tako da je danes v Ameriki prav toliko karpatskih Ukrajincev kakor doma. Saj pravijo, da se ljudje v teh revnih krajih niso pozdravljali s običajnimi pozdravi kakor »dober dan!«, »zbogom!« itd., temveč z besedami: »Grem v Ameriko!« Temu se ne smemo čuditi, ko sta jim pa jemala veselje do življenja in dela davčni eksekutor in judovski trgovec in bogataš. »Mozeg se nam suši v kosteh, gospod, tako trdo delamo, in vendar je naš zaslužek tako majhen, da za otroke naših nimamo niti dovolj ovenega kruha«, tako je l. 1892 tožil neki Ukrajinec znanemu dunajskemu sekijskemu šefu Thalióczyju, ko je potoval po Karpatski Ukrajini.

Ko so zaviadali Čehi, so se razmere hitro izboljšale. Ustanovljali so šole — po 30 do 40 šol na leto! — Prosvetna društva (Duhnovič, Prosvita), knjižnice in čitalnice, in tako se jim je posrečilo znižati število nepismenih na 50% in manj. Gospodarstvo so dvignili s tem, da so mu z agrarno reformo dali novo podlago, da so vso deželo prepregli z živilskimi in kreditnimi zadrugami, da so z vsemi sredstvi podpirali domače obrti (izdelovanje lesenih igrač, tkanje preprog, izdelovanje košar itd.). Posebno skrb so posvetili gozdarstvu. Da odpravijo splavljanje lesa po deročih pritokih Tise, pri čemer se zgublja do 40% vrednosti posekanega lesa, so pričeli graditi gozdne in industrijske železnice. Imeli so tudi lepe načrte, da izkoristijo vodne sile in rudno bogastvo deželice, saj je v Karpatih dovolj soli, petroleja, premoga in marmorja. Pospesevali pa so tudi poljedelstvo, sadjarstvo in zlasti vinogradstvo ob prisojnih obronkih nizkega karpatskega predgorja.

Dogodki, ki jih pravkar doživljamo, so ta razvoj nenadoma prekinili. Naša želja je, da bi težko preizkušeno podkarpatsko ljudstvo zopet prišlo do mirnega razvoja, predvsem pa, da bi tudi v novih razmerah ohranilo svojo slovansko narodnost in zavest. Bhe.

Slovenski narod je že koncentriran

V zadnjem času si naši liberalni kolovalci in njih strankarski repki na vso moč prizadevajo, da bi prišli pod geslom kakšne narodne koncentracije zopet do besede. Ta zadeva je pri nas že z volivno zmago urejena. Ves čas volivnega boja so možje naše stranke naglašali, da naj se zbere ves slovenski narod okoli svojega voditelja, da bo enoten ter pripravljen za bližajoče se odločilne dogodke. Slovenski narod je ta klic dobro razumel ter se združil okoli dr. Korošca, ki je od tako združenega slovenskega naroda dobil tako pooblastilo, kakršnega doslej ni dobil še noben slovenski voditelj. Zato trdimo, in z nami tako mislijo vsi razumni in zvesti slovenski ljudje, da to pooblastilo še velja, saj je bila dana prav za ta namen, da bo glas slovenskega naroda pri sporazumevanju enoten in zato toliko bolj tehten. Zato tudi s slovenske strani ne uvidevamo nobene potrebe kakor koli spreminjati svoje slovensko stališče, saj bi na primer na drugi strani tudi dr. Maček, ki je od hrvatskega naroda dobil tako pooblastilo, nikdar ne pristal, da bi poleg njega zastopal hrvatski narod še kdo drugi, na primer kak Juraj Demetrovič ali Kabalin ali kdor koli drugi. Slovenski narod ima torej svojega pravega zastopnika in voditelja ter ga nikakor ni volja, da bi svojo jasno besedo preklical — morda na ljubo kakim političnim mrtvakom, a v velikansko škodo svoji enotnosti in enotnemu nastopu.

Vrhovi Karpotov

RAZGLED PO SVETU KATOLIŠKA CERKEV

s Dar francoskega drž. predsednika novemu papežu. Predsednik francoske republike je pred kratkim podaril novemu papežu dragoceno darilo, majhno kaseto iz bakra, močno pozlačeno in okrašeno z emajlnimi okraski. Delo je bilo izgotovljeno v 13. stoletju v mestu Limoges, ki si je z deli v emajlu pridobilo svetoven sloves. Na kaseti sta dva lepo izrezljana angela z razprostrtimi zlatimi krili, eden nosi križ, drugi pa knjigo evangelijev. Izdelana je v obliki romanske kapelice, pokrov se ji končuje v pozlačen križec. Je to redki in izredno dragocen izdelek zlatarske umetnosti, ki je bil dolga leta v raznih slavni zbirkah. Nekdaj je služil za shranjevanje svetil olj. Sedaj je shranjen v posebnem ovitku iz usnja z grbom predsednika francoske republike in tako je bil podarjen svetemu očetu. — O verski obnovi na Portugalskem je izjavil voditelj kat. akademske zveze, Konstantin Varela Cid, nekemu angleškemu častnikarskemu poročevalcu med drugim tudi tole: »Kar tiče naše narodne obnove, je bistvenega pomena to, da nas vlada moč, ki gre vsak dan k svetemu obhajilu.«

SLOVAŠKA

s Vsebina sporazuma z Nemčijo. Objavljena je pogodba o zaščiti Slovaške, datirana z Dunaja 18. marca in iz Berlina 23. marca 1939 ter podpisana od nemškega zunanjega ministra v Ribbentropa ter dr. Tisa, Tuke in Durčanskega. Pogodba pravi, da sta se nemška in slovaška vlada sporazumeli, da potem, ko je Slovaška prišla pod zaščito Nemčije, posledice te zaščite urejata s sledečimi dogovori: 1. nemški rajh prevzema zaščito nad politično neodvisnostjo in nad nedotakljivostjo slovaškega ozemlja; 2. zaradi izvedbe te zaščite ima nemška vojska vedno pravico graditi in zasesti vojaške ustanove v pasu med zahodno mejo Slovaške in vzhodnim pobočjem Malih Karpatov, Belih Karpatov in gorovja Javornik. Slovaška vlada bo stavila na razpolago nemški vojski potrebno ozemlje. Slovaška vlada pristaja na to, da nemške čete na Slovaškem prejemajo iz Nemčije pošiljke življenjskih potrebščin brez plačila carine. V omenjenem pasu izvršuje nemška vojska pravice vojaških oblasti. Nemški podaniki, ki na podlagi zasebne pogodbe delajo na Slovaškem pri graditvi vojaških ustanov, spadajo pod nemško jurisdikcijo; 3. slovaška vlada bo organizirala svojo vojsko v tesnem soglasju z nemško vojsko; 4. slovaška vlada bo vodila zunanjo politiko tesno povezano z zunanjo politiko Velike Nemčije; 5. ta pogodba stopi v veljavo takoj in velja za 25 let. Pred potekom pogodbe bosta obe vladi razpravljali o morebitnem njeinem podaljšanju.

s Važna pogodba z Nemčijo. Zastopniki slovaške vlade so v Berlinu podpisali pogodbo o zaščiti Slovaške. Slovaška pride pod zaščito Nemčije, s čemer prevzema Nemčija zaščito slovaške politične neodvisnosti in čuvanje nedotakljivosti ozemlja slovaške države. Za izpolnitev obvez, ki izhajajo iz te pogodbe, ima nemška vojska pravico zasesti vojaške na-
prave v predelu med zahodno slovaško mejo

Le eno je najbolje —

in to sem kupila za nas in naš dom. Samo eden je pravi in to je naš domači proizvod najstarejše mlarne — povesod pohvaljeno

in na vzhodnem pobočju Malih in Belih Karpatov ter gorovja Javornik. Te nemške čete bodo prejemale življenjske potrebščine iz Nemčije, vendar ji zato ne bo treba plačevati nobenih carin. Dalje bo slovaška vlada organizirala s pomočjo Nemčije lastno vojsko, a v zunanji politiki bo hodila po potih, kakor ji bo narekovala Nemčija. Pogodba stopi takoj v veljavo in bo veljala 25 let. Slovaška vlada bo potemtakem imela svoje diplomatske zastopnike v vseh drugih državah. — Učinek navedene pogodbe se je že čutil te dni. Madžari so namreč kratkoma zasedli slovaško zemljo v bližini Užhoroda v globino 25 km, a so po podpisu slovaško-nemškega dogovora zopet takoj zapustili Slovaško.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Troje zanimivosti. Dr. Hacha je izdal poziv na češki narod, da prepusti bodočim rodovom skrb za razjasnitev sedanjih dogodkov in da sprejme sedanje razmere možato. Nemčija bo branila Čehe na zunanji, notranjo varnost pa da si bodo zagotovili z lastnimi sredstvi. Gospodarsko življenje Češke bo v skladu z gospodarskimi interesi Nemčije. — Slovaška bo sicer tudi pod protektoratom Nemčije, toda ne bo v okviru rajha, kakor Češka. Slovaška bo nekak dominij Nemčije, Češka pa njen protektorat. Ne bo pa mogla Slovaška vzdrževati svoje vojske, ker je brez denarja in 1. aprila ne bo mogla plačati vojakom plač. Rudna bogastva Slovaške bodo vsa prešla v nemške roke, ker Slovaki nimajo kapitala za izkoriščanje svojih rudnih bogastev. — Maršal Göring je izjavil, da Čehi ne bodo služili v nemški armadi, pravico pa bodo imeli vzdrževati le policijo. Da se odpravi nezaposlenost na Češkem, je že dal potrebne ukrepe, da se zaposlijo delavci na Češkem.

ITALIJA

s Sporazum Jugoslavije z Italijo je največje jamstvo za mir v srednji Evropi. »Popolo di Italia« piše: »Italija je mnenja, da je prijateljstvo med njo in Jugoslavijo v koščljem trenutku mednarodne politike bolj kakor kadarkoli temelj miru.« Italijansko-jugoslovanski sporazum stopa v tretje leto. Zadnja leta je prišlo do mnogih dogodkov v srednji in podonavski Evropi. Ti dogodki so narode in države postavili v nov položaj. V tej dobi burnih mednarodnih sprememb, ki so docela spremenile prejšnje ravnesoje, so italijansko-jugoslovanski sporazumi pokazali vso svojo življenjsko moč. V Italiji in Jugoslaviji smatrajo belgajske do-

govore kot osnovni činitelj v politiki obeh držav in zato gleda Italija z globoko naklonjenostjo na vse, kar bi v tej zvezi moglo pospešiti razvoj prijateljstva in sodelovanja med obema državama. »Rimski« Messaggero pravi: »Jugoslavija rešuje hrvaško vprašanje v notranji politiki. Italija z največjo pozornostjo spremlja končno veljavna reševanja tega vprašanja, ki bo še bolj utrdilo položaj v prijateljski državi. Italijanski narod si želi srečno in brezskrbno Jugoslavijo in bo rad pomagal k njenemu kulturnemu in gospodarskemu razvoju.«

DROBNE NOVICE

1000 novih letal izdelajo vsak mesec v Severni Ameriki.

Nemška vojska je zasedla pretekli teden Memel — mesto in deželico v republiki Litvi. Poljska je odklonila predlog za zvezo med Anglijo, Francijo in Rusijo.

Romunija je mobilizirala del svojih vojaških čet.

Jeponci nadaljujejo svoje prodiranje na Kitajsko v smeri proti vzhodu in jugu.

1000 češkoslovaških pilotov je s svojimi letali pobegnilo pred Nemci v Rusijo, Poljsko in Romunijo.

Z zasedbo nemškega ozemlja se je površina Nemčije zvečala za 2848 kv. km. in za 150.000 duš.

Češki narod je navdušen nad mogočno silo nemškega letalstva, je dejal te dni nemški maršal Göring.

Češka zbornica in senat sta razpuščena. Ob obisku predsednika Francije Lebrun je angleški kralj v Londonu slavil demokratično zvezo med Francojo in Anglijo.

Bivšega avstrijskega kanclerja Šušnika so nemške oblasti spustile na svobodo.

Proti priključitvi ČSR k Nemčiji je precej osorno protestirala Amerika.

Pogajanja za predajo Madrida nacionalistom so se razbila. Franco je začel zmagožno prodirati v Srednji Španiji in na jugu.

Francija izroči republikansko brodevoje v atrijski Bizerti generalu Francu.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Iranski prestolonaslednik Mohamed Reza Sahpur se je poročil s knežinjo Favzjo, sestro egiptovskega kralja Faruka. Na sliki vidimo kralja Faruka (levo) in oba novoporočenca, ki prisostvujejo velikim ljudskim slavnostim.

Madžarski in poljski vojak se poljubljeta po zasedbi Karpatske slovaške Ukrajine.

Angleški kralj Jurij VI.

SMESNICE

Kapuzmanov Martin je ravnal brhko Manca, ki pa ga je zavrnila. Ker Manca ni imela očeta, je nato vzel njeno mater in tako je Manca postala njegova hči. Martinov oče pa je imel več sreče in Manca ga je vzela. Tako je postala Martinova hči njegova mati, oziroma mačeha. Njegov oče pa je bil potemtakem njegov zel, a njegova žena, njegova stara mati. Martin zdaj promišlja, ali je, ali ni svoj lastni stari oče.

Bolnik: »Kako naj vam poplačam vaš trud?«
Zdravnik: »Po položnici, poštni nakaznici, ali pa kar na roko.«

Slovenski dom

JB NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVILE LISTA NA OGLED.

Novo angleške bombe za pomorska letala.

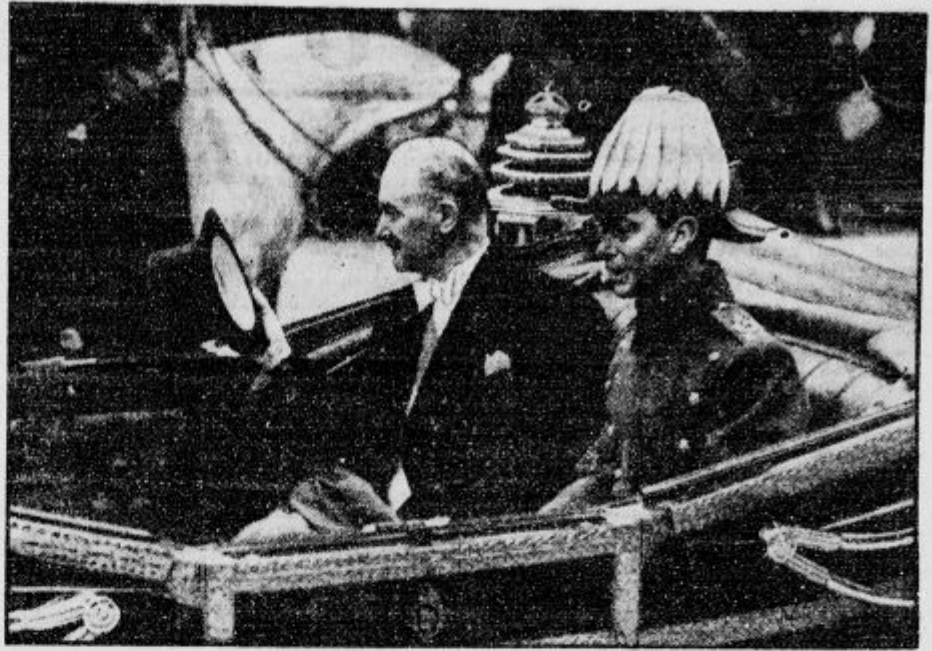
Nemške čete so pretekli teden zasedle tako imenovano memelsko ozemlje, ki je bilo do sedaj pod litavsko vlado (zemljevid).

Na otoku De Quessant blizu francoske obale so svetlobno moč svetilnika povečali, da bo ob jasnem vremenu njegova luč vidna 80 km daleč, ob oblačnem vremenu pa vsaj 25 km. Tako bo opozarjal ladje, da se bodo mogle dravočasno varovati skalnatih čeri v morju.

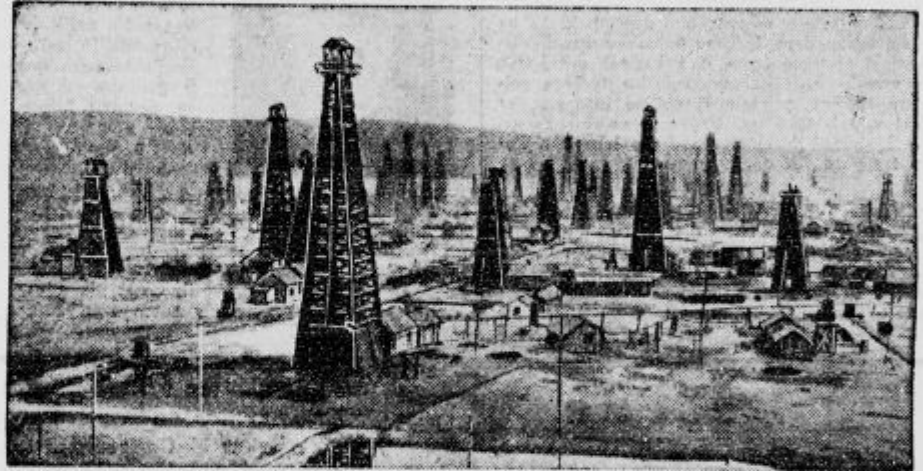
Novi celjski župan dr. Alojzij Voršič

Angleški kralj Jurij VI. in predsednik francoske republike v slavnostni kočiji na poti po londonskih ulicah.

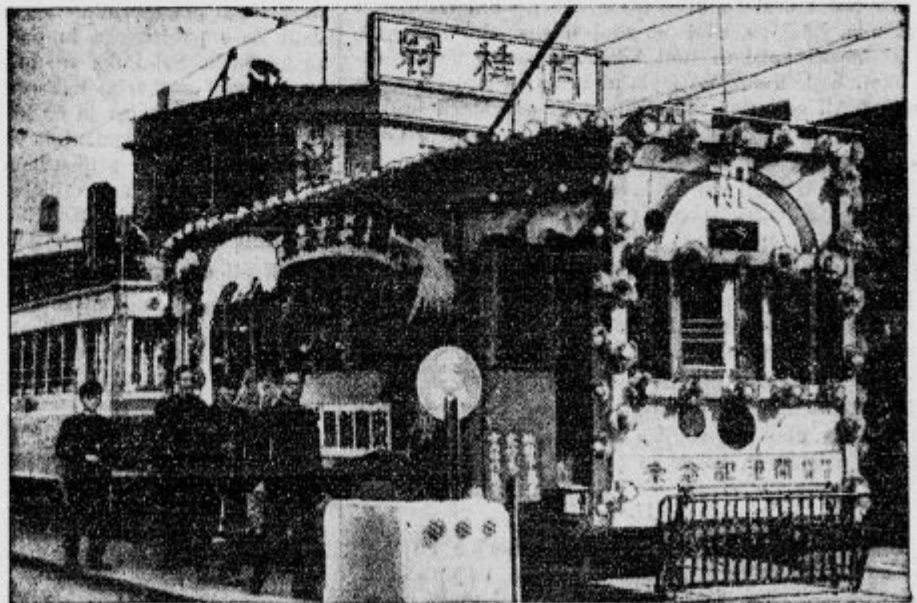
Na konjskih dirkah: Skok čez vodo

Pogled na petrolejske vrelce v Romuniji, o katerih se je v preteklih dneh mnogo govorilo in razpravljalo po časopisu.

Kužek z dolgo plemenito dlako.

V Yokohami na Japonskem so praznovali »praznik pomladi«. Za to priložnost so lepo okrasili s cvetjem vozove cestne železnice.

PODOMOVINI

Iz Prosvetne zveze

Velikonočni dar v obliki slovenskih knjig pravlja in zbira Prosvetna zveza za slovenske delavce, ki žive v krajih: Rlanju, Merovo, Boljevac, Bogovina, Bor, Vrška Čuka, Avranica, Knjaževac in Negotin. Ti delavci silno potrebujejo slovenskih knjig. Zato trkamo na dobra srca, da darujejo že prečitane knjige za delavstvo v zgoraj imenovanih krajih. Vsaka knjiga je dobrodošla, posebno pa prosijo za mladinske knjige. Prosvetna zveza je pripravljena poslati tudi na dom po knjige. Velikonočni pirhi in obliki knjig bodo odposlani veliki teden v imenovane kraje, da jih naši delavci dobe že za velikonočne praznike. Darujte torej knjige za slovenske delavce!

Romanje Slovencev v Rim. Za binkoštno romanje Slovencev v Rim vlada vsesplošno zanimanje, saj je to potovanje izredno poceni in za nas Slovence važno. Poklonili se bomo sv. očetu Pi ju XII. in ga zaprosili, da prišteje škofa Martina Slo mška med blažene. Ogledali si bomo vse zanimivosti v Florenci in Rimu, ter se udeležili slovenske službe božje v cerkvi sv. Petra. Vsi izdatki, to je važnja, hrana in stanovanje za III. razr. 850 din. Zeleti je, da se udeležijo tega potovanja zastopniki v narodnih nošah in naše mladinske organizacije v svojih krajih. V ta namen se jim važnja zniža za 50 din. Za vse uradništvo, to je občinske, banovinske in državne uradnike je vložena prošnja na merodajne kroge za potreben dopust, ki se pa ne šteje v reden dopust, in za potrebno dovoljenje. Vsi potujejo na kolektiven, t. j. skupen potni list, za kar morajo priložiti vse podatke svojega rojstva, ime staršev, pristojnost občine in sreza ter dve sliki v vel. 4x5 cm. Prijave sprejema Prosv. zveza v Ljubljani, Miklošičeva 7, do 1. aprila. Potovanje traja od 22. do 29. maja.

Kolovrat. V ponedeljek, 27. marca je obhajal naš ugledni g. župnik Franc Učakar svojo petdesetletnico. Pred 50 leti se je rodil v ugledni, krščanski hiši, ki kakor graščina samolno stoji na griču nad spitalsko dolino. Damača hiša mu je dala resnobo, skrbnost in moštost, ki ga odklikujejo že iz študentskih let; dala mu je pa tudi izred-

ne gospodarske zmožnosti. Kjer je kot duhovnik služboval, so ga zato povsod cenili in spoštovali. V načelih je nepopustljiv, osebo pa dober, če le more in sme biti. Drag in ljub je tudi svojim duhovnim sobratom, zato ga radi obiskujejo; njegova sestra Micka jim vselej gostoljubno postreže. Med nami Kolovračani vrši gospod župnik Učakar 8 let dušno pastirstvo. Želimo mu, da bi v zdravju in zadovoljnosti obhajal še mnogo življenjskih jubilejev.

Trebnje. Krajevna organizacija JRZ v Trebnjem ima v nedeljo, 2. aprila takoj po rani maši svoj redni občni zbor. Govornik bo prišel iz Novega mesta. Člani, kakor tudi nečlani, ki žele prisostiti, vabljani!

Vojnik pri Celju. Pretekli četrtek smo pokopali Apolonijo Masnark, vzorno krščansko mater z Ljubecne. Bila je mati 9, še živečih otrok. Od teh sta dve hčerki — redovnici. Ob odprtem grobu so se poslovili od nje g. župnik in cerkveni pevci z »Vrgled in povrne« in »Blagor mu«. Blagi krščanski ženi naj sveti večna luč!

Hrušica pri Ljubljani. Znani Vrbhanov očka je v marcu obhajal 78-letnico rojstva. Vrbhanov očka se je rodil v Dobrunjah, pozneje pa se je preselil na Hrušico. V mladih letih je bil muzikant in zato daleč naokrog poznat. S pridnim delom si je postavil lično hišico, kjer še danes živi s svojo ženo v srečnem zakonu. Celo življenje bil vnet in zaveden katoličan. Znan je daleč naokrog tudi kot dekoracijski slikar in je napravil mnogo slik po raznih znamenjih in kapelah. Vrbhanov očka so navdušen bralec »Domoljubac«, na katerega so naročeni že čez 40 let. Želimo mu, da bi večer svojega življenja preživel v zdravju in zadovoljstvu. Bog ga živi!

Prežiganje pri Litiji. V nedeljo, 2. aprila bo izpolnil naš priljubljeni g. župnik Josip Stupica svoj petdeset rojstni dan. Nad 25 let vneta in z vso požrtvovalnostjo vrši svojo vzvišeno službo v vinogradu Gospodovem. Sam se je večkrat izrazil, da če bi se trikrat rodil, bi si vsakiraj izbral ta svetil duhovniški poklic. To pač kaže gorečnost v svojem, sicer tako težkem poklicu. — Povsod, kjer je naš g. župnik služboval kot kaplan, je zapustil za seboj izvrstno poživljenae cerkvene in prosvetne organizacije. Še danes se ga z hvalečnostjo spominjajo v Smartnem pri Litiji, v Trebnjem, na Bledu in v Senčurju. Pod njegovim izbornim vodstvom so cerkvene organizacije, n. pr. fantovska in dekliška Marijina družba, dalje »Orlovski odseki« — cvetele. Kot duhovit govornik prepriča še tako zagrizenega nasprotnika ter ga zna pritegniti na pravo pot. Leta 1927 je nastopil službo kot župnik na Prežiganjem. Njegovo 12letno delovanje v naši župniji je ogromno, bodisi v verskem in prosvetnem oziru. Versko življenje je postavil na posem nove trdne temelje. Saj ima veak eta svojo versko organizacijo. Ustanovil je Apostoletno moč, v katerem so vsi možje, poživil je III. red, v katerem so vse žene, dalje fantovsko in dekliško Mar. družbo, ki ju vodi z največjo požrtvovalnostjo. Delaven kot mravljja, je obnovil cz. dogotovil in razširil Prosvetni dom, v katerem se danes zbira jo k njegovim skrbno pripravljenim predavanjem naša kaš. mladinska društva. Na novo je napravil betonske ograjo okrog pokopališča ter napravil do cerkve novo pot. Se in še bi imeli naštevati, kaj se je pod njegovim vodstvom naredilo v prid faranom in občanom, pa bi bilo naštevavanje predolgo. Kot občinski odbornik občine Trebeljevo je za občino tako vneta deloval, da ga je občinski odbor soglasno izvolil za svojega častnega občana. Za požrtvovalno delo pri društvu Rdečega križa ga je Glavni odbor odklikoval s kolajno in diploma. — Mi, farani, mu njegovih velikih del — v dušnem, prosvetnem in gospodarskem oziru — ne bomo mogli nikoli povrniti. Eno pa lahko storimo! Molimo zanj! Uprav na cvetno nedeljo, ko se bomo zopet možje in fantje zgrinjali k obhajilni mizi, se spominimo našega dobrega g. župnika, ter prosimo Boga, naj nam ga ohrani pri zdravju še dolgo vrsto let. Bog ga živi!

Velesovo. Po težki in hudi bolezni očičena se je preselila v večnost Ivana Jagodica, posostnica v Velesovem št. 22 v 62. letu starosti. Na praznik sv. Jožeta so jo žene Marijine družbe in člani gasilske čete spremili v častnem številu na zadnji poti in molili za pokoj njene duše. Naj ji bo Vse-

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja, Ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike in tromesečne kronike o naših krajih.

»Če boš moral od hiše, če te oče ne bo pustil, sva se zmenila. Zdaj pa, zdaj pa, zdaj si gospodar in bogat, zdaj si moraš poiskati tudi takšno nevesto, ne pa stikati okoli bajt. Kako boš izplačal brata in sestri z mojo beračijo? Ali se hočeš zadolžiti, da boš do smrti nosil!«

»Vida!« je bruhnil Andrej. »Ali sem pasel s teboj ali s kom? Saj veš, kaj si rekla. Majhna si rekla: »Ko zrastem, boš ti mojti!« In še lase si mi počesalate!

»Takrat sva bila otroka. Potem sva se pa bala, da ne bo oče pustil. In da sva bila vesela, sem ti obljubila. Zdaj pa si gospodar! Pomisli, gospodar! Zbogom!«

In je zavila v breg, kjer je svoje dni bil Sv. Jožef. Da so ji privrele solze, ni videl. Stal je, gledal za njo ter zmajal z glavo.

»Oh!« je dejal. »Vse se unese!«

Ni slišal kukavice v gozdiču; kakor za slovo se je razlegal njen glas čez velnice in jame. Zdelo se je, da je strnad prisluhnil, ko se je pritajil za grmom.

XVII.

Meñi se zdi, da meñnarja Luke in krošnjarja Jerneja ne smemo izpustiti!

Mežnar je kopal grčh. Vroču mu je bilo, da je odložil tudi klobuk. Stal je v jami ter metal prst na kup. Bil je slabše volje, ker mu je Jernej večraj povedal, da pojde

Premov Štefan v Križ. Da se bo učil na orgle, da jih bodo kupili in da bo potem Štefan orglaril in mežnaril.

»Kakor bi Gorjanom res bilo potreba, da jim kaj cvilli med mašot! Ali ne zapoje Jurij za vse v cerkvi? In kdo bi jih ceneje krstil in pokopalval? Ali ni zdaj pod ceno, kaj? Pa si le izmislijo in ženejo, ženejo, ženejo. Pa ustavi, če moreš. Mlakarica bo zdaj za ta grob dala samo pol mernika rži, pa računaj! Štefan bi hotel dval Zase poldruega in pol za tistega, ki bi ga najel za grobarja. Saj Luka ve: organist bo hotel biti gospod in bo imel grobarja, kakor da bi bil potem grob drugaćen. Jama je jama in če bi jo izkopal sam car.« Luka je nekaj nevoljno godrnjal. Videle so se mu samo rame in glava, ki se je pripogibala ter iskala v jami. Grušč in zemlja sta se mu vsipala na lopato. Otrli si je pot, pihnil skozi nos, da je odletelo, obrisal se z rokavom umazane srajce ter zasajal lopato.

Kosti so mu obrnile misli.

»Ta je pa imel močnete!« se je pogovarjal, ko jih je vrgel z lopato na stran. Tudi lobanjo je izgrebel. Zvalila se je po kupu izkopane zemlje kakor debela repa. »O, Martin je bil velik in močan. Še zdaj je njegova tikva cela!«

Sredi pokopališča je imel steklenico. »Da ne popiješ!« je godrnjal izklesani kači, ki se je na nagrobnem kamnu grizla v rep. »Zdaj je vsak grob skoraj zastoj!« Mlakarjevi so imeli svoj grob in zadnji je bil pokopan pred desetimi leti stric Martin, ki je bil pri hiši v veliki časti. Gospodarjevo misel je zavohal kakor prepeličar; če so vprašali gospodarja, kje bo rž in repa in oves, je odgovoril Martin. Bil je velik in močan. Ko je pred desetimi leti umrl, je moral mežnar Luka izkopati zelo dolg grob.

RAZNO

Posnemajte, že morete! Carovniki, ki potujejo po varietejih in kažejo svoje »čudeže«, so vsaših res strokovnjaki svoje vrste. Ameriški čarodej Hartz je na odru spravlil iz starega klobuka loličo trakov, papirja, zastav in ptic, da je bil ves oder poln. Drugi tak čarodej Houdini se je dal na odru od kogar si bodi zavezati v vrečo, ki so jo zaklenili a posebno ključavnico, nato je strel z glavo naprej v sod, napolnjen z vodo, sod pa so ponesli v šotor. Nenadoma se je pojavil Houdini pred šotorom prost, ključavnica pa je ostala nedotaknjena. — Drugič apet je navidezno požri 24 igel, nato mu je eden gledalcev vtaknil eno iglo skozi lice. Carodej je pogoltnil še nit in nato iz ust potegnil 25 igel, nataknenih na nit. — Tretji čarodej de Kolti je prinesel na oder 8 palce veliko kocko in jo postavil na mizo. Mahoma je začela kocka rasti na 4 pedi in na čarovnikovo besedo je priškakljala iz kocke mala ženska, ki je bila na videnz zrasla s kocko. — So

Redka slavnost

(Sola pri Šumberku.)

Preteklo nedeljo (19. marca) je praznoval v krogu svoje družine 91. godovni dan najstarejši prebivalec občine Sela pri Šumberku Kastelic Jožef p. d. Logarjev oče, ki je bil rojen dne 21. februarja 1848 v prijazni vasi Log. Za svojo življenjsko družico si je izbral Ano roj. Trlep, ki je še prav tako, kot slavljencec sam, čila in zdrava. V srečnem zakonu se jima je rodilo devet otrok. Danes jih živi le še pet. Vsi so dobro preskrbljeni. Najstarejši izmed njih Anton, vzoren

posestnik in skrben gospodar, je sedaj župan naše male občine, ki se pod vodstvom njegove spretno roke prav lepo razvija. Naš slavljencec je zvest naročnik »Domoljubac« že vsa leta, odkar izhaja, in ga vedno z velikim veseljem prebira. Že mnogo let se udeležuje tudi kot cerkveni ključar in je sploh zaveden, krščanski mož in kremenit značaj. G. Jožefu Kastelicu k njegovemu jubileju iskreno čestitamo z željo, da bi čil in zdrav, kakor je sedaj, učakal še vsaj svoj stoti godovni dan!

zagošni večni plačnik! — Na praznik Marijinega Oganjenja je imel tu cerkveno opravila g. konz. svetnik Janez Kalan. Popoldne je pa predaval na podlagi skoptičnih slik o mednarodnem evarhist. kongresu v Budimpešti. — Prosvetno društvo se

prizadeva, da bi preuredilo spodnje prostore v župnišču v cerkveno-prosvetno dvorano. Načrt je že narejen. Proračun stroškov za predvidena dela se zdi nekaterim previsok, a se bo dal znatno znižati. Kdor ima kaj smisla za napredek, bo rad

prispeval v blagu in v denarju, da bo dvorana že v tem letu izgotovljena. Dolgoletna želja faranov, da bi imeli lastno dvorano, se bo letos lahko izpolnila, samo nekaj požrtvovalnosti je treba.

Sv. Gregor. Te dni je umrla v ljubljanski bolnišnici Marjeta Turk iz Hojče. Pokopana je bila pri Sv. Križu v Ljubljani. Naj počiva v miru! — Proslava »materinskega dne« je potekla na epločno zadovoljnost. Saj je bila to prva proslava pri nas, ki je bila namenjena živim in mrtvim materam-trpinkam. — Imamo precej hud mrz ter vsak dan sneži.

Zameško pri St. Jerneju. Pri nas obetoja regulacijsko vprašanje, ki se pa ne gane z mrtve ločke. Gre za ureditev Krke. Ali bi ne bilo dobro, da bi najprej Krko kot glavno žilo uredili, in šele potem dotoke? — Tako zvana takša od kolea je letos dosegla veliko višino. Kolo peč ne zasluži tako visoke obremenitve, ko vendar neslišno teče po cesti, kamenja pa se izogiblje, kolikor največ more. Namesto koles naj bi dali predvidene milijone težki tovorni avtomobili, ki so prevzeli voznikom zasluge in pa lukezne limuzine, ki drvo po cestah, da mora vse v graben pred njimi. Kolo imeti na deželi ni nobeno razkošje. — Mnogi žele, da bi poštno ravnateljstvo odredilo prenos poštne uprave zopet k glavni cesti.

Vranja peč pri Kamsiku. Letos se božja dekla — smrt kar pogosto oglašja v naši župniji. Na praznik sv. Jožefa smo pokopali Janeza Vodlana iz Vranje peč. Zelo smo bili žalostni, ko smo zvedeli, da je umrl, saj je bil tako priljubljen pri faranih. Bil je priden in dober posestnik. Zelo rad je prebiral »Domoljubac« in je prav, da se ga spomnimo z nekaj besedami. V veliko veselje so mu bili farni zvonovi in je zelo rad pomagal pri trkovati. Pokojnemu dobremu očetu daj Bog večni pokoj, njegovim preostalim pa izrekamo iskreno sožalje. Dobremu katoliškemu možu ohranimo blag spomin!

Št. Vid pri Stični. Dne 26. marca smo položili k večnemu počitku daleč poznanega posestnika in gostilničarja Ovna Ludvika iz Radohove vasi. Bil je dober in vester gospodar. Zena mu je umrla leta 1932, nato pa še sin in bči. Pokojnik je bil več let občinski odbornik in župan občine Radohova vas. Zelo veliko ljudi se je udeležilo njegovega pogreba in s tem dokazali, kako je bil pokojnik priljubljen. Naj mu sveti večna luč! — Akademija Fantovskega odseka in Dekliškega krožka je prav povoljno in lepo izpadla, prideljki bi pa zaslužili veekakor večji obitek, kakor

pač triki, za katere je treba veliko priprav in še ljudi, ki verujejo, kar vidijo.

Osel. Hlačan: Vala ušesa, gospod Klohubin, postajajo vsak dan večja. — Klohubin: Tako? Prepričan sem, da bi moja ušesa in vaš razum dala prvovratnega osla!

Kitajski pregovori. — Čelo najboljša gospodinja ne more skuhati riževe juhe, če nima riža. — Kdor s prenagljeno stjo napreduje, se bo s hitrico umikal. — Čim večja družba, tem večji klepet. — Kdor se ne zna naphovati, ne pozna umetnosti napredovanja. — Pomota enega trenutka ustvarja žalost vsega življenja. — Če nekdo vedno usta zaprta drži, postanejo njegove besede kritične. — Moški misli, da nekaj ve, ženska ve vse vedno bolje. — Hudočnega šloveka ljubiti, je kakor rediti tigra. Če ga dobro ne krmiš, te samega požre.

V Kipinskem mestu Manila imajo popolnoma jeklene cerkev. Jeklo je najbolj odporno za potres, a qandi je mnogo potresov.

In sedaj je kopal za gospodarja.

»Saj bo dovolj širok! On ne bi maral organista. Da ne bi ga maral! Mlakar je varčeval pri krajcarjih« si je govoril, ko je prišel mimo Zima s svojo krošnjo.

»Ali bo?« je vprašal ter oprl krošnjo na palico. Bil je podoben vrani, ki čepi na zeljniku.

»Bo!« je odgovoril. »Samo še dvakrat vržem, kar je prsti od sten padlo na dno!«

»Kar noč ga je vzela!«

»Hitro je šel!«

»Ni še pokopan, pa se že Dolčani tepo, kdo bo za njim župan!«

»Slišal sem!« je dejal.

»Snoči so se že pri mrliču! Stepli so se. Vidmar in Rupar sta se kar z golimi rokami. Polanc je potegnul z Ruparjem ter je Vidmar zletel čez prag.«

»Naši sosedi je nekdo povedal, ki je videl, kako sta se sprli Rezka in Polančeva. Da bi se očeta pri mrliču, ni videla. Oni da je bil res samo do ene ponoči. Vendar bi bil videl; če sta se, ste se morala doma. Kropila nista. Da je Vidmar Ruparju nekaj rekel in da je bil Rupar tako hud, da je hlapca zmerjal, ki je šel na svojo pest po mrliča in Francetu iztrgal bič. To sem slišal!«

»No, potem sta se pa lahko tudi pri mrliču, saj ju poznaš! Dva petelina!« je dejal krošnjar.

»Dva huda petelina!« je popravil Luka.

In tako je naraščalo tudi drugod. Pripovedovali so si že, da je Rupar obvezan, ker ga je Vidmar z nožem. Ko se je Rupar pokazal, so rekli, da se mu je kri ustavila, zato nima obveze, ranjen pa da je in da je rana skrita pod klobukom, ker noče priti ljudem v zobe. Po-

lonca pa da je Rezko naklestila, ker ji je Rezka vrgla v obraz nogo polomljenega stola. Vpletli so še pastirja, ki da je ves opraskan, ker da ga je France.

Krošnjar je šel h Kušinu, ker je Luka stopil v farovž. Pri drvarnici je voznik metal metrska polena na tla, da so odletavala in plenkala po kamenju. Krošnja na hrbtu mu je škripala, vse je bilo razsušeno, omarica, pasovi in železje. Škripala pa tako, kakor bi nesel same kosti. Kaj je bilo notri, si lahko videl pri Kušinu, kjer je ponujal. Ponujal je, sladkal se ter vlekel predalčke iz krošnje.

Kušinov Slavko je pograbil orglice in lesenega konjička. »Koliko stane?« je vprašala Kušinka.

In je povedal ceno. »Samo za vas, ker imate gotovo kaj solate!« je dejal.

»Suša, a za vas imamo!« je odvrnila ter stopila bliže.

»Na, Slavko, miško!« se je sladkal krošnjar ter srkal zrak vase. »Ta pa je od mene in ne za denar!« Miška je poskočila ter zbežala po sobi. Kakor žival Slavko za njo pod mizo. Ko jo je ujel, se je ozrl.

»Ali je res moja?«

»Res!«

Zima je sedel v senci pred hišo odkrit ter dejal:

»Vroč je!«

»Vroč!« je odvrnila Kušinka. »Ali boste kaj? Pivo je na ledu!«

»Pa pivola!«

»Steklenico! Nastavimo samo v nedeljo!«

»Steklenico!«

**Zahtevajte v vseh javnih lokalih
najboljši dnevnik »SLOVENEK«!**

Voklo dobi Prosvetni dom

Cerkveno in šolsko vzgojo že dolgo dobo dopolnjuje prosvetno društvo, ki je po svojem obsegu eicer staro, a po svojem delovanju zelo mladostno živahno. Ima zelo številni in delaven Dekliški krožek in Mladenke, ki se stiskajo v šolskih prostorih, kateri so še za šolske potrebe pretesni. Tudi Mladci uživajo gostoljubnosti šolskega prahu. Fantje pa so organizirani v farnem odseku v Šenčurju, kateremu so za hrbenico. Člani prosvetnega društva so se tudi udejstvovali večinoma le v Šenčurju pri farnem društvu, ker doma ni primernih prostorov.

Iz navedenih razlogov je bil na letošnjem občnem zboru z navdušenjem sprejet sklep, da si društvo čimprej postavi lasten dom. Nato so se zbrali skupaj še gospodarji in so sklep mladine odobrili ter s tem pokazali, da razumejo zahteve današnjih časov. Naložili so namreč na svoja ramena težko breme. Treba bo veliko žrtev v denarju, v lesu in delu. Marsikdaj bo trpelo domače delo v korist prosvetnemu domu. Toda med vsemi je toliko navdušenja in volje, da še težav občutiti ne bodo. Tudi tistih nekaj gospodarjev, ki so ostali še hladni, se bo gotovo ogrelo za to vzvišeno delo. Saj delajo v dobrobit svojim potom-

cem, za katere gotovo želijo, da bi bili dobro vzgojeni. Gotovo ne bodo hoteli, da bi se pozni rodovi govorili, da je vsa vas gradila prosvetni dom, samo ta in ta ni hotel pomagati. Sicer jih pa poznamo, da so še vedno radi darovali za dobro stvar in bodo tudi sedaj storili svojo dolžnost.

V našem društvu so vključeni tudi Vogljanci. Zato bo novi dom tudi njihov dom. Za njih je še pomembnejši Mladina iz Vogelj naj se vzgaja v tem domu! Zato pa bodo pri graditvi tudi Vogljanci pridno sodelovali.

Izvoljen je še stavni odbor, ki svojo nalogo vestno vrši. Njegovo delo je najtežje. Najhujše skrbi mu povzročajo denarna sredstva. Toda tudi ta bo zbral, ako bodo vsi, katerim je dolžnost podpirati to delo, razumeli klic časa kakor so ga Voklani. Do sedaj so v Voklem darovali 20.000 din. To je veliko za vas s 60 številkami. Vsak je žrtvoval po svojih močeh in smo hvaležni ravno tako za 20 din kakor za 2000 din.

Vidi se, da ljudje žrtvujejo do zadnjega dinarja in da občutijo resnično potrebo po prosvetnem domu. — Vsakemu pa bomo za pomoč iskreno hvaležni.

je bil. — Prosvetno društvo bo na velikonočni ponedeljek priredilo »Henrik gobavi vitezu«, misterij, katerega bodo igrali bendvidci dijaki. Ze zdaj opozarjamo na lepo prireditel.

Višnja gora. V noči med 23. in 24. marcem so neznanj tatovi vlomili v hranilnico, ki se nahaja v župnišču in jo oropali. Nihče v župnišču in tudi v bližini ni slišal najmanjšega ropota. Ko je zjutraj dekla hotela odpreti večna vrata, jih ni mogla. Šla je potem skozi stranska vrata in je zapazila, da je okno v hranilni sobi snelo in železna mreža na enen konec privzduknjena. Poklicala je g. župnika, ki je nemudoma šel v hranilnico. Zapazil je, da je blagajna navrtana, ključavnica izrezana in blagajna oropana. Z močnim kolo so privzduknili okno, s tako zravo svinjsko nogo pa navrtali blagajno. Odnesli so okoli 50 din. Kakor je orožniška preiskava dognala, vlomilci niso pustili nobenih pravih sledov. — Večkrat hodita okoli Višnje gori dva trgovska potnika, ki prodajata blago za obleke. Pri tem se izdajata za

Sudetska Čeha, v resnici sta doma iz Hrvaškega, čeprav češko govorita. Trdita, da se jima je ob zasadi posrečilo rešiti več vagonov blaga, ki ga zdaj prodajata. Svarimo stranke pred nakupom, ker v resnici blago ni nič vredno in so ljudje vedno razočarani, če blago kupijo.

Sela pri Šumberku. Dne 25. marca smo imeli občni zbor krajev. JRZ. Poročal je naš poslanec Veble, ki nam je orisal evropski politični položaj. Spodbujal nas je, da zaupamo v naše vodstvo in obranimo mirno kri. Na občnem zboru je bil izvoljen stari odbor z našim županom na čelu. — Istega dne popoldne so imeli naši fantje slovesen sprejem v Marijino družbo. 12 fantov je izvolilo Marijo za svojo Zaveznico. — Ustanoviti nameravamo čebelarsko društvo; pripravljamo odbor vabi čebelarje, da pristopijo v čebelarsko društvo.

Stiring v Franciji. Dragi bratje in sestre! Spet nekaj vrstic iz tujine in toplih pozdravov. Danes 19. marca smo preživeli Slovenci v Stiringu zopet nekaj veselih ur in ne morem drugače, da

vam jih naznam. Proslavili smo god tukajšnjega francoskega župnika in kaplana po slovenskem običaju. Pod vodstvom slov. učitelja Jankoviča je slovenska mladina nastopila z lepimi telovadnimi točkami, obdarovala v imenu vseh tukajšnjih Slovencev oba gospoda in ju pozdravila v francoskem jeziku. Nato pa je cerkveni zbor zapel pravo domačo »Ko študent na rajžo greč in še dve drugi pesmi. Spremljal je mladinski klub mandolin. Predvsem je lepo pozdravil oba gospoda in vse navzoče g. Grims, enako tudi g. Jankovič Štedil je tudi prisrčen pozdrav našim domovini in mlademu vladarju. Bil je to vesel dan za nas, kajti ob takih prilikah pridemo vsaj nekoliko a Slovenci skupaj. Vendar pa kljub temu grenko čutimo, da nismo doma, kajti kakor vedno in povsod prezirajo tuji narodi slovenski narod, čeprav se trudimo, da bi dvignili slovenske besede in slovenskega imena. Dragi rojaki, bodite veseli in ponosni, da ste doma, kjer se lahko brez vseh ovir gibljete v družtvih in na odrih; v tujini pa je edina naša dolžnost, da garamo in plačujemo najvišje davke, da bogatimo a svojo orčno krvjo tujo zemljo, ki nam daje za plačilo kos grenkega kruha. Bodite pri srčno pozdravljeni, ne odhajajte od doma služiti in srečni boste! Pozdrav iz Francije! Z odličnim spoštovanjem M. L.

Metlika. Smrt ima letošnje leto pri nas kar obilno žetev. V začetku marca smo pokopali Barc Vukšinič iz Svržakov. Umrja je v najlepših letih za brlo. Bila je nekaj dni bolna. Zadnji pelek smo pa položili k večnemu počitku »Mužarjevo mamoc iz Radovič. Ze skoraj 2 leti je bila na bolniški postelji. Leta 1918 je imela težko španškoc in je oslepeła. Leti dan je bil pokopan posestnik Bajuk Anton iz Božakovega. Daleč okoli je bil znan kot izvrsten kolar. Ni mu bilo dano, da bi dočakal novo mašo svojega sina salezijanca. Naj počiva v miru. Praznik Marijinega Oznanjenja je prav lepo praznovala naša mladina. Mladinske organizacije so imele dopoldne sv. mašo in skupno sv. obhajilo. Popoldne pa je Prosvetno društvo priredilo lepo materinsko proslavo. Starši takim organizacijam lahko zaupate svoje otroke v vzgojo. Dne 25. marca je imelo Kmetijsko društvo 41. redni letni občni zbor, katerega so se člani udeležili v velikem številu in je potekel v najlepšem redu. Gorak februar, a mrzel marec imamo. Saj je ravno prav, da nam ne bi pomeje slana uničila pridelkov, kakor je bilo lansko leto. Poleg revščine, ki je že itak zajela ljudi, nam delata mnogo škode še slinavka in parkljevka,

Gospod Volodijovski

Medtem je zabrel njegov nizki, kot baržun mehki glas:

»Jaz sem Ketting od Elgin. Prijatelj in vojni tovariš gospoda Volodijovskega sem. Služabništvo mi je že povedalo, da imam neizrekljivo srečo in East, da bivajo pod mojo streho v gosteh sestra in sorodnici mojega Pilada²², toda oprostite mi, za-

²² Orestes in Pilades iz grške bajke, zgled pravega prijateljstva. zlitja gospodična, moja zmedenost, zakaj služabništvo mi ni povedalo tega, kar oči vidijo, pa tudi oči same ne morejo prenesti tvojega bleska...«

S takim poklonom je pozdravil viteški Ketting Kržiša, ona pa mu ni vrnila z enakim, ker ni mogla niti besedice spraviti iz sebe. Domesnala je le, da ji navsezadnje gotovo dela ponoven poklon, ker je v tišini zopet zaslišala čestest peres po tleh. Tudi je čutila, da je treba, da je treba na vsak način nekaj odgovoriti in se s poklonom zahvaliti za poklon, ker bi sicer lahko veljala za neotesano, njej pa medtem sape zmanjkuje, žile v seneh in rokah ji bijejo, prsi se dvigajo in padajo, kakor bi se bila silno utrudila. Odpira veke — on stoj pred njo z nekoliko sklonjeno glavjo, z občudovanjem in spoštovanjem v svojem prekrasnem obrazu. Z drhtečimi rokami je prišla Kržiša za krilo, da bi se pred kavalirjem vsaj priklonila. K sreči so se v tem trenutku razlegli za vrati klici »Ketting, Ketting!« in v sobo je planil z odprtimi rokama ves zasopel gospod Zagloba.

Objela sta se; medtem pa se je gospodična trudila, da bi se zavedala, in je obenem dvakrat ali trikrat pogledala na mladega viteza. On pa je objemal gospoda Zagloba prsično, toda z ono navadno plemenitoetjo v vsakem gibu, ki jo je ali po prednikih podedoval ali pa si jo pridobil na izbranih kraljevskih in velikaških dvorih.

»Kako se imaš?« je klical gospod Zagloba.

»Vesel sem te v tvojem domu kakor v svojem lastnem. Naj si te ogledam! Ha, šuškal si! Veš, Mihael je odšel k praporu. O, to si izvrstno naredil, da si prišel! Mihael ne misli več na samostan. Tu biva zdaj njegova sestra z dvema gospodičnima. Dekleti kot repi! Ena je Jeziorokovska, druga Drohojovska. Za Boga, gospodična Kržiša je tukaj! Prosim te oproščenja, gospodična, toda oči naj mi iztečejo, kdor bi vama lepoto odrekal, a tvojo, gospodična, je moral ta kavalir že spoznati.«

Ketting je tretjič sklonil glavjo in rekel z nasmehom:

»Zapustil sem dom kot orožarno, našel sem ga pa kot Olimp²³, ker sem ob vstopu zagledal boginjo.«

»Ketting, kako se imaš?« je drugič zaklical Zagloba, ki mu je bil en pozdrav premalo, in zopet ga je objel.

»To ni nič,« je dejal, »hajdučka še nisi videl! Ena je lepa, pa tudi druga je med, med! Kako se imaš, Ketting? Bog ti da zdravje! Rekel ti bom, ti! Dobro? Staremu je na roko... Ali si vesel gostov, kaj?... Gospa Makoviecka se je tu nastanila, ker je bilo za stanovanje ob času konvokacije »Jaz ne poznam dvorskih običajev!« je šepnila gospodična v največji zmedenosti.

»Ali se torej smem zanesti, da privoliš, gospodična?« je vprašal Ketting.

»Vstani, gospod!«

»Ali se torej smem zanesti, da privoliš, gospodična? Jaz sem brat gospoda Mihaela. Njemu se zgodi krivica, če ta dom osamite.«

»Tu moja volja nič ne pomeni,« je odgovorila Kržiša, ki si je med tem nekoliko opomogla, »čeprav ti moram biti za tvojo, gospod, hvaležna.«

»Hvala!« je odvrnil Ketting in pritisikal njeno roko na usta.

»Ha, mrzaz na drevo, a Kupido je nagec; vendar mislim, da če le semkaj pride, v tem domu

ne zmizne!« je zavpil Zagloba. »A, že vidim, od samih vzdihov se še smeg stopil! Zgolj od vzdihov!...«

»Daj mir, gospod!« je rekla Kržiša.

»Hvala Bogu, da nisi izobil dobre volje, gospod,« je rekel Ketting, »zakaj veselost je znamenje zdravja.«

»In čiste vesti, in čiste vesti,« je odvrnil Zagloba. »Kujiga modrosti pravi: 'Ta se praska, kogar srbi, a mene nič ne srbi, zato sem vesel! O, sto besurmanov, kaj pa tu vidim? Saj sem te vendar videl v poljski opravi, v risji čepici in s sabljo ob boku, zdaj si se pa zopet spremenil v nekakega Angleža in Lodiš na tenkih nogah kakor žerjav?«

»Ker sem dolgo časa bival v Kurlandiji,²⁴ kjer ne nosijo poljske kroja, zdaj sem pa dva dni prebil pri angleškem rezidentu²⁵ v Varšavi.«

»Torej se vračaš iz Kurlandije?«

»Tako je. Moj adoptivni oče²⁶ je umrl in mi tam zapustil tudi drugo posest.«

»Bog mu daj večni pokoj! Ali je bil katolik?«

»Bil je.«

»Torej imaš vsaj tolažbo. Pa nas ne zavržeš zaradi one kurlandske posesti?«

»Tu hočem živeti in umreti!« je odgovoril Ketting in pogledal Kržišo.

Ona pa je takoj spustila svoje dolge trepalnice na oči.

Gospa Makoviecka se je pripeljala, ko je bila že trda tema. Ketting pa je šel iz hiše prav pred vrata, da bi jo sprejel, in jo je povedel noter s takim spoštovanjem, kakor bi bila samostojna kneginja. Hotela je bila takoj naslednji dan iskati si drugo stanovanje v mestu samem, toda nič ji ni koristil njen odpor. Mladi vitez je tako

²⁷ Dežela severno Litve.

²⁸ Zastopnik Anglije.

²⁹ To je tisti, ki sprejme tujega otroka za svojega.

²⁴ bivališče grških bogov, gora v Grčiji.

uvovina priskočila na pomoč. Tudi država naj bi k tej stvari prispevala, saj redno teko naši davki v Belgrad. Občina Litija bo dobila veliki teden vagon moke, zato tisti, ki jo sedaj niste dobili, se potrudite, da jo boste sedaj dobili. — Ne pozabite na nagradno žrebanje, ki ga bo imel »Slovenec« 29. aprila. Zato ne odlašajte, ampak ga takoj naročite, ker je 300 bogatih nagrad.

St. Andraž pri Velenju. Od vsepovsod bemo poročila o živahnem gibanju naših mladinskih organizacij, osobito fantovskih odsekov in dekliških krožkov. Veseli smo takih poročil in to tembolj, ker dajejo pobudo drugim, manj delavnim. Posebno zadnje dni je bilo polno poročil o raznih akademijah ter nastopih. — Da pa ne bo kdo morda mislil, da smo pri nas v tem oziru kar mirni, naj bo na tem mestu povedano, da so se tudi tukajšnji fantje že pred nekaj meseci združili v svojem fantovskem odseku ter se živahno gibljejo. Upati je, da naš odsek ne bo med zadnjimi v savinjskem okrožju. Zaostati pa tudi niso hotela dekleta zato so si ustanovila dekliški krožek. Dasi še pravila nimajo potrjena, jih to nič ne ovira, da ne bi prihajala k rednim sestankom. Seveda naša mladina takih nastopov, ki se vršijo drugod, zaenkrat še ni zmožna, vendar bo sčasoma vse šlo, saj poguma in dobre volje ji ne manjka. — Kakor slišimo, bo v kratkem ustanovni občni zbor krajevne Kmečke zveze, katere pravila so že potrjena. Naši kmetje stavijo v njo mnogo upanja; saj danes že Kmečka zveza predstavlja ogromno moč pred zunanji svetom.

Vučjagomila v Prekmurju. Pri nas smo imeli v dveh mesecih kar 3 požare. Ljudje se s strahom sprašujejo, kaj bo, če ne bo konec požarov. Veleposestnik Hartner iz Murske Sobote ima pri nas 100 orzlov gozda, katerega so v nekaj letih popolnoma izsekali. Če človek pogleda na mladi gozd, ki je popolnoma uničen, postane žalosten. Zemljo sedaj razprodaja, in sicer jo kupujejo posestniki iz Boginje in Ivancev in jo spreminjajo deloma v njive in travnike, deloma pa v vinograde.

Trzin. Visoko starost 90 let je dočakala daleč na okrog poznana Ana Sila, bivša dolgoletna gostilničarka ugledne gostilne pri Matijasu v Trzinu. — Poštena slovenska žena, ki je potrebne vedno rada podpirala, je pred 10 leti vdovela in preživlja sedaj v miru jesen svojega življenja na svojem domu, kjer ji streže z vsvo ljubeznijo do bližnjega usmiljenka iz družbe sv. Vincenca, sestra Jožefa. — Ker je starji viš precej oslabei, ji mora vsak dan sestra Jožefa brati »Slovenca« in »Domoljuba« ter druge liste. — Teško ji je le, ker sta ji tudi nogi odpovedali, tako da ne more več zahajati v cerkev, kakor je bila vedno vajena. Kljub temu pa redno opravlja svoje verske dolžnosti ob priliki večkratnih obiskov domačega župnika in samostanskih gospodov iz bližnjih Grobelj. — V verskem oziru je starika Ana lep vzgled svoji okolici. — Bog jo živi še mnogo let!

Bogojina v Prekmurju. Fantovski odsek je imel tridnevne duhovne vaje in so bile kar dobro obiskane. Fantovski odsek se prav pridno pripravljala za veliki tabor v Mariboru. Spomladi bomo popravljali Prosvetni dom, potrebni material imamo že pripravljen. Prosvetno društvo je dobilo od »Urberijanskega društva« 2000 din podpore. Tretjeredniki so imeli duhovne vaje in je pristopilo 32 novih članov.

Sv. Križ pri Litiji. Dne 6. marca je bil ustanovni občni zbor dekliškega krožka. Zanimanje za prosv. delo je med našimi dekletmi veliko, kajti takoj se je prijavilo 28 članic. — Na Marijin praznik 25. marca so priredila dekleta našim materam v čast »Materinski dan«. Biser te proslave je bila verska žaloigra v 5 dejanjih: »Vestalka«. — Praznik sv. Jožefa je bil pri nas društveni praznik. Vsi mladi in člani F. O. in D. K. — 60 po številu so prišli v sprevidu v cerkev k skupni službi božji in med sv. mašo vsi pristopili k sv. obhajilu. Lepo je bilo pogledati lepo postrojene vrete naše mladine v cerkvi pri Bogu, odkoder naj črpa moči za nadaljnje delo v katol. prosveti.

Vojnik pri Celju. V nedeljo, 19. marca je ob lepi udeležbi potekel občni zbor tukajšnje krajevne Kmečke zveze. Iz poročila odbora je razvidno, da šteje edinica 359 članov. Glavni uspeh preteklega poslovnega leta je bil močoven kmečki tabor v Vojniku lani 26. maja. Glavnemu odboru je krajevni odbor stalil predloge: radi spremembe loveškega zakona, povišanje cen mleku, radi znižanja oz. odprave prenosne takse, radi trošarine na vino, katero kupuje kmet za lastno uporabo, radi kmečke zaščite itd. Blagajna izkazuje 3709.50 din dohodkov in 3.465 din izdatkov. V okviru kra-

jevne Kmečke zveze deluje že poldrugo leto Mladinska kmečka zveza, ki si je lansko leto nabavila nov prepor. Njena blagajna izkazuje 1.197.50 din prometa. Članov šteje 66. Nekaj članov se udeležuje tudi od vodstva predpisanih tekem. Po poročilu odbora je bil izvoljen z malimi spremembami stari odbor z Jurijem Vrečkom na čelu. Ta nam jamči za nadaljnjo uspešno delo. Saj je bila vojniška edinica svojčas med najdelavnejšimi v celi Zvezi.

Zidančkova mama v Virmaših

Na praznik Marijinega Oznanjenja je praznovala v krogu svojih domačih 80 let, nico, pa tudi svoj god Zidančkova mama — Hribernik Marija iz Virmaš pri Šk. Lokii Zidančkova hiša spada med najbolj znane domove na ravnini od Loke do Kranja ter je bil njen pokojni mož prava slovenska korenina, ki je vsako nedeljo šel v Loko k maši v narodni noši. Na njegovem dvorišču so bile vse gasilske veselice in tudi virmaški Gasilski dom stoji na svetu, ki ga je on daroval Kmetijski družbi. Zidančkova mati je prava slovenska mati, ki je vse svoje otroke vzgojila v lepem katoliškem duhu. Hčerka ima znano gostilno »Pri Katrec« v Ljubljani (Rožna dolina). »Domoljube« ji čestita k jubileju.

Smartno pri Slovemem Gradcu. Pretekli teden smo spremlili k večnemu počitku p. d. »Lampovo mater« Marijo Pritežnikovo iz Sp. Podgorja. Pokojnica je bila vzorna katoliška mati in gospodinja. »Domoljub« imajo pri hiši že nad 40 let in ga je tudi ona prav rada prebirala. Ostala mu je zvesta, četudi so prišli nad hišo že časi, ko je bilo komaj za sol. Dalj časa je že bolehal in ko so položili v grob pred dvema letoma njenega moža Antona, je tudi ona tožila, da ne bo več dolgo. Svoja dva otroka je vzgojila v pravem krščanskem duhu. Naj ji sveti večna luč! Preostali žaluječi hčeri in sinu pa naše iskreno sožalje! — Naša društva, ki so tudi pozimi kazala neumorno delavnost, zopet tekmujejo s predstavami na našem skromnem odru. Dne 26. marca je priredilo prosvetno društvo oziroma dekliški krožek kar najlepšo proslavo materinskega dne. Simbolične vaje članic, gojenje in mladenke — vse je učinkovalo v pohvalno priznanje občinstva. Tudi lepa igra »Lurska pastirica« je bila podana nadvse lepo. — Prihodno nedeljo, dne 2. aprila (evnetna nedelja), priredi tukajšnje društvo »Rdečega križa« komedijo »Navadni človek«. Ker je čisti dobriček igre namenjen za nabavo novih postelj in posteljne oprave našim občinskim ubožcem, ki žive v obupnih razmerah, ste vsi, ki imate srce za te revčke, vljudno vabljeni!

Velike Lašče. Dne 25. marca so pokopali vrliga gospodarja Antona Pucelja iz vasi Velike Slave. Pokojnik je bil dolgoletni član Posojilnega in kmetijskega društva v Velikih Laščah. Spoštovanje ljudstva, zlasti pa pogreb, sta jasno pokazala, kako je ljudstvo cenilo pokojnika in kako je bil priljubljen. Pokojnik je bil vse življenje globoko veren in božje usmiljenje mu je dovolilo, da je dočakal 84 let. Ljubezen do Matere božje, ljubezen do rodne grude, ti dve najlepši lastnosti krščanskega človeka, sta ga spremljali po vseh poteh pri delu, pri hudi uri, pri učenju in pri molitvi. Ni mu bilo prizanešeno v življenju: žena mu je umrla v najlepših letih, sin mu je izgubil na galiških bojnih planjavah, ostala mu je le hčerka, ki sedaj pridno vodi in obdeluje lepo ohranjeno posestvo. Pokojnik je bil človek naše misli, našega pristnega značaja, vsa leta, odkar je bil gospodar in odkar »Domoljub« izhaja, tudi naš naročnik, prav tako naročnik »Bogoljubca«, vedno zvest član Mohorjeve družbe. Odšel je po plačilo k Onemu, ki mu je tako zvesto in globoko vse življenje služil.

Trkišče. Fantovski odsek priredi v nedeljo, dne 2. aprila ob 3 popoldne v prosvetni dvorani igro »Pov sovjetsko zvezdoc...« Pretekli teden se je pojavila v naši fari čedno obličena ženska srednjih let, ki želi samo z delom jezika priti do denarja in se izdaja kot služkinja v župniških ali sorodnica boljših ljudi, kot duhovnikov in drugih imovitejših oseb. Ko pride v hišo se predstavi kot dobro poznana s to ali oni ugledno osebo ter da potuje k nji, s prošnjo, da bi posodili par dinarjev za vožnjo z vlakom čez, da ji ravno

VIM
čisti vse

VIM
ne praska

Obleke perilo klobuki čevlji nogavice kravate robci dežniki

V NAJNOVEJSIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

STALNO

Stenmecki
CELJE 19

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI!

CENIK ZASTONJ

toliko manjka. Ko uvidi da ji bo prošnja uslišana takoj naraste s svojo prošnjo od par dinarjev na 10 in 30. Izdaje se kot najbolj poštena vrnika posejonega zneska, kar jih svet premore, a vendar se s tem občinstvo opozarja naj nikar ne naseda takim sleparicam, ki Bogu čas krađejo in ljudi skubijo.

Mekinje. Podobno, kakor v marcu leta 1926, se je tudi letos hripa razširila po vsej župniji, le da v še večjem obsegu in je komaj kateri hiši dočela prizanesla. Zahtevala pa je tudi eno smrtno žrtev, namreč 51-letnega samskega posestnika na Brezjah Valentina Lukana p. d. Martinovca. Ta se je — že nekoliko bolan — udeležil 18. marca pogreba 80-letnega sovaščana Jakoba Urha; nato se je pri njem naglo razvila pljučnica, ki mu je v 4 dneh vzela življenje. Pokojni je bil prav pošten in splošno priljubljen fant. Naj počiva v miru Velja pa za vse tale nauk: pri hripici se je treba prav posebno varovati prehlajenja, neprevidnost pri tem se lahko plača s smrtjo!

Študente pri Sevnici. Ono nedeljo so članice gospodinskega tečaja priredile igro »Prisegame«. Ljudje so bili z igro zelo zadovoljni. Na praznik sv. Jožeta je bil zaključek gospodinskega tečaja. Dekleta so za zaključek napravila razstavo in pokazale, kaj so se v tečaju naučile. Ljudje so z zanimanjem ogledovali posemne izdelke, posebnost one iz kuharske umetnosti. Naj bi tečaj rodil obilo bogatega blagoslova. Naši gasilci se prav pridno pripravljajo za gasilski kongres. Vadijo vse in pravilo, da nočejo biti ravno zadnji.

Celjski okraj. Pri kmetijstvu moramo v našem okraju zaznamovati lepo napredovanje. V Dramljah so imeli v dneh 25. in 26. marca vinški sejem. V Sv. Pavlu pri Preboldu so se pomnili za cepljenje debeloplodnega kostanja. V Petrovčah pa nameravajo zgraditi moderno mlečno sušilnico. — Seimi v celjskem okraju bodo: na četni petek v Braslovčah, 3. aprila pa v Dramljah.

St. Gotard. Dekliška Marijina družba v Senti Gotardu je uprizorila na Marijin praznik v proslavo materinskega dne žaloigro »Vestalko«. Igro bomo ponovili na Belo nedeljo, dne 16. aprila t. l., ob 3 popoldne v cerkveni dvorani v St. Gotardu. — Mlekarska zadruga je priredila poučna predavanja o zadržnem mlekarstvu v Cemšeniku in Blagovici. Udeležba je bila številna in izvajanja govornika so vsi odobraval.

Dob. Cerkveni pevski zbor v Dobu uprizori na Cvetno nedeljo, 2. aprila, ob 3 popoldne v Društvenem domu v Dobu romantično Lavtičarjevo spevoigro v treh dejanjih »Darinka«. Prijatelji lepoga petja in pošten zabave, od blizu in daleč — vjudno vabljeni!

Struge na Dolenjskem. Postni čas nam je prinesel veliko duhovno obnovo. Živimo v samih sprejemih v Marijine družbe. Na kvaterno nedeljo popoldne je stopilo 43 otrok v Marijin vrtec, naslednje nedelje je 20 deklet molilo posevčenje pri sprejemu v dekliško Marijino družbo, eredpostno nedeljo pa je 15 fantov našlo varno zavetje pred hudobijo sveta pod zastavo fantovske Marijine družbe. Se maže bodo sprejemali v moško Marijino družbo, so nam obljubili g. župnik. Prav zares velika duhovna dobrota za fano, ki se tako lepo pripravljajo obenem na kongres Kristusa Kralja, da pokaže svojo vdanost in hvaležnost in se pri tem blagem Kralju njihovih src enkrat za večkomaj veseliti hoče v erečni večnosti. — Prosvetno društvo nas bo o veliki noči razveselilo z lepo veseloigro, kakor slišimo. — Tamburaški zbor fan-

tovskega odseka se pridno vadi. Pri voščilnih nastopih nabrani denar hranijo tamburaši za nabavo telovadne obleke in fantovskih krojev. Kar pohvaliti jih moramo pri tej vnemi in požrtvovalnosti. — Hvaležno zapišemo vest, da je gospodična Marija Klun, doma iz Raplovega in ki se sedaj nahaj v Ameriki, sama kupila za našo župno cerkev kip sv. Ane, ki krasi glavni oltar.

Blagovica. Število naročnikov se je letos povečalo, zato smo nestrpno in polno upanja pričakovali »Domoljubovih« nagrad, pa čakali smo zaostaj. Morda bomo prihodnje leto bolj srečni. — Novo leto smo dobro pričeli. Dozdaj smo imeli že 8 rojstev, med njimi kar dva para dvojčkov. Kakor da bi bila tem nevoščljiva, je tudi smrt zamahnila krepko s svojo koso in pokosila letošje šest farznov. V februarju smo pokopali dve vzorni ženi Jožeta Beve (Dernovsko) iz Zg. Lok in Marijo Krašovec (Kopitarca) iz Jelše. Kar v enem tednu ju je zmanjkalo. Obe sta bili članici ženske Marijine družbe in zvesti naročnici »Domoljuba«. Zato sta imeli veliko pogrebcev na svoji zadnji poti. Pogrešali ju bomo, ker ata z vzornim kršč. življenjem svetili drugim in bili velikodušni dobrotnici cerkve. Bog naj jima obilno poplača za vse izkazane dobrote. Umrlim večni pokoj!

Dolenjske Benetke. Na praznik 25. marca smo imeli zopet v svoji sredi našega ukrajnega poslanca in ministra dr. Miha Kreka, ki nam je obrazložil naš peeter in zanimiv politični položaj.

Razšli smo se v trdnem prepričanju, da je vodstvo naše politike v trdnih rokah ter se moramo pač smejeti lažem in željam naših nasprotnikov, ki jih trosijo okoli zato, ker jih še vedno boli sramoten poraz, ki so ga doživeli.

Cerklje pri Kranju. V nedeljo 2. aprila ob 3 popoldne bomo v dvorani Ljudskega doma videli film »Mladinski tabor« in pa »Jegličev pogreb«. Prav v obilnem številu napolnima dvorano, ker nam bodo znova stopil pred oči veličastni in nepozabni prizori, ki smo jih doživeli v Ljubljani. — Zadnje dni pri nas precej razaja influenza ali hripa. Kar precej jih je, ki se pritožujejo, da jih je ta bolezen bolj ali manj pograbila. Tudi smrt je s svojo koščeno roko te dni večkrat segla med nas. V Zalogu je umrla Plevel Marija, stara 60 let. V Češnjevku je umrl posestnik Jenko Jože v starosti 45 let. V Poženku se je preselila v večnost 77-letna Zupin Marija. V Cerkljah pa je za večno zatnila oči Stenovca Marija v 77 letu življenja. Naj v miru počivajo. — Seveda tudi nam ni prizanesla huda sapa, ki je zadnje dni divjala in naredila na nekaterih strehah precej škode. — Opozoriti vas moramo, da potekajo zadnji dnevi za naročitev Mohorjevih knjig, katere morajo biti v vsaki slovenski hiši. Zatorej kdor jih še ni naročil, naj se o tem namenom v kratkem zglaš v župnišču. — Na cvetni petek bo pri nas običajni živinski in kramarski sejem, ki je ponavadi izmed vseh štirih v letu še najbolj obiskan. — V čet-

Dr. R. W. Pearson

ZDRAVJE

s pomočjo zdravnih svojstev rastlin s uporabo »HERSAN ČAJA«, mešanice posebnih zdravnih rastlin po navodilu dr. R. W. Pearsona, glavnega zdravnika v Bengaliji (Angl. Indija). Dolgoletna skušnja potrjuje vrednost

»HERSAN ČAJA«, in sicer s nedvomnim uspehom pri boleznih: poapnenja žil, krvnega obtoka, tenkih boleznih, bolečinah menstruacije (mesečno perilo), pri migreni, revmatizmu, boleznih ledvice in jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zaprtosti, protinu, črevesnih boleznih, hemoroidih, pri splošnem in prehitrem debeljenju in proti stigi. »HERSAN ČAJC« se dobi v vseh apotekah.

Zahtevajte brezplačni vzorce.

»RADIOŠAN«, ZAGREB, Dukljaninova 1.

Reg. S. št. 1034-35.

HERSAN

tek 30. marca ob 8 zvečer predava v mali dvorani okrajni živinozdravnik g. Bedenk iz Kranja. K predavanju pridite v čim večjem številu.

Zagorje ob Savi. V Prapročah je umrla znana Marija Jerman, velika dobrotnica podružnice sreće Neče v Bukovju. — Pri Sv. Urhu pa je po dolgem in hudem trpljenju zapustila moža in otroke Marija Jesih, vrnora krščanska žena. — Da bo grad-bena delavnost velika v letošnjem letu, se že vidi, ker tlasti na Selu že raste iz tal več novih hiš. — Dekliški krodek in kongregacija sta priredila na praznik lepo akademijo. Prosvetno društvo pa pripravlja za nedeljo lepo Shakespearovo igro »Beneški trgovci«. Bralci »Domoljuba« in drugi, podprite s obiskom dobro stvar!

Brezje v Ispatji Mekinje. Dne 22. marca je umrl za pljučnico 51-letni samski posestnik Valentin Lukan p. d. Martinovec. Bil je vedno rvest sin katoliške Cerkve in splošno priljubljen. Naj poljva v miru!

Kresnice. Prvo delo za elektrifikacijo se je pri nas začelo že jeseni. Bila sta dva potrebna sestanka. Sedaj se v okoliških občinah že postavljajo drogovji za napeljavo, pri nas pa še ni bilo nobenega oglada. V teku rime smo imeli v Kresnicah kmetijsko nadaljevalno šolo, ki jo je obiskovalo 30 moč in fantov. Predavalo pa je osem predavateljev iz raznih strok. — V Jevnici je bil gosposdinski tečaj, katerega je obiskovalo 13 deklet. — Ono nedeljo je bil v Riblah sestanek glede mostu, ki naj bi se zgradil med Vernekom in Kresnicami. Veliko delavcev je, ki morajo vsak dan čez Savo na dela, kar pa v primeru velike vode ni mogoče.

Brezova pri Sv. Križu pri Litiiji. Ingrid je neznanu kam 12 letni Pevec Hermik, pristojen v občini Primskovo pri Litiiji. Kdor bi vedel tanj, naj sporoči bližnji oračniški postaji.

Jesenice. Praznik Katoliške prosvete je prav slovesno potekel. Ob pol 9 zjutraj je krenil sprevod izpred Krukovega doma s štirimi prapori in družbeno godbo na čelu skozi Jesenice v ljupno cerkev k sv. maši in skupnemu sv. občinjlu. Po opravihu se je vrnil sprevod v dom, kjer je bil v veliki dvorani slavnostni družbeni sestanek. Godba je zapela »Povsod Bogat, podpredsednik družba, he. Smolej je otvoril zborovanje, podra-il vse narodno, posebno mladino, in bodril je, da naj neustraheno koraka po zasrtani poti Boga v fast in narodu v korist. Za njim so podprvali predsednik posameznih edinic. Pomembna je bil nagovor duh. svetnika l. g. Kastelica, ki je v odločnih besedah pozival vse one, ki še stojijo ob strani, da se pridružijo k naši skupnosti in postanejo vredni člani katoliških odborov in Jesenicah. Ob zaključku je vsa dvorana polna glasova zapela himno slovenskih fantov. Vederna predretnost, družbena akademija, je privrabilo toliko občinstva, da je bila dvorana zabito polna. Prireditev je v vsakem pogledu izbornu uspeša.

Bihac pri Moča. Na praznik Marijinega Ozmajenja je bila nekaj deklet iz poznavjalne kole sprejela v Marijino družbo. Potem pa je Prosvetno društvo priredilo častljivo in še vedno priljubljeno igro »Luzička pastirica«. Dekleta Marijine družbe so se dobro naučile ter prav dober igralce, nekatera naravnost odlično. Udeležba je bila izredno velika. Zaradi krščanskega življenja imajo dekleta Marijine družbe veljavo in privlačnost.

Beste nad Logatec. Na cvetno nedeljo ob 3 popoldne uprinosi Prosvetno društvo v dvorani ljudska igre »Tihotapci« in petih dejanjih. Nastopili bodo sami izkušeni igralci. Ker soROUTE tik ob meji, smo srečali tudi v nekoliko čimbrovarjarjev, tako jih bomo pozdravili na odru. Vljudno vabljeni od bliže in daleč! — To nedeljo, 2. aprila, nas tudi obišče naš poslanec gosp. ravatelj Gabrošek, ki bo govoril zjutraj po prvi sv. maši. Igra »Aljaž« na Jesenicah.

Iz naših društev

1. Krška. Prosvetno društvo Krška vprinosi dne 1. aprila ob 8 zvečer in dne 2. aprila ob 3 popoldne narodna igra v štirih dejanjih »Dehoci«. Vabimo vse prijatelje odra, da si ogledate in res lepo in zanimivo igro. Med odrači bo igral znana ustanovna ženska.

1. Sv. Juh ob Savi. Na ljubinski odob polno družje. Vsaka sreča sreča ob 8 imamo sestanke s predavanji iz Veljavstva, na kar se neke tanje zelo zanimajo. Vabimo tudi ostale fanhe, da se nam pridružijo. Upamo, da bo tudi dekliški krodek kmalu ustanovljen. — Na cvetno nedeljo, 2. aprila, ob 3 popoldne je vodila ljubinski odob narodna igra »Romane« v 5 dejanjih s po-

tjem. Ker jo igra zelo lepa, vabimo vse od bliže in daleč! Bog živl!

1. Krajevna organ. JRZ pri Dev. Mar. v Polju ima v nedeljo 2. aprila t. l. svoj 4. redni letni občni zbor ob 7 zjutraj v dvorani prosvetnega doma s običajnim dnevničnim redom. Politično poročilo bosta poslala gg. poslanca Miloš Stare in Pavel Masli. Udeležba za vse člane obvezna!

1. Visnja gora. Na cvetno nedeljo, 2. aprila ob 3 popoldne priredi prosvetno društvo igro »Mulenci«. Igra je nova in pisatelj igre je domači gospod. Pridite pogledat, da vidite stanovitnost in prepričanje prvih kristjanov. Prijatelji verske igro vljudno vabljeni.

1. Hrastje-Senčur. Igralci Prosvetnega društva iz Hrastja pri Kranju bodo v Senčuru pri Kranju ponovili dramo »Podri kriti«. Igra je bila s velikim uspehom zaigrana na domačem odru, zato upamo, da bomo z njo zadovoljili tudi Senčurjane in tamošnje okolice. Zato na cvetno nedeljo, to je 2. aprila ob 3 popoldne vsi v senčurški ljudski dam!

1. Jelica. Dramatski odsek KPD uprinosi v nedeljo, 2. aprila ob 8 zvečer v Cerkvenem domu

dr. Vošnjakovo dramo v 5 dejanjih »Lepa Vidar. Ker je igra po svoji resni vsebini prav primerana za poslni žna, vas vse najvljudneje vabimo.

1. St. Vid nad Ljubljano. V nedeljo 2. aprila ob pol štirih popoldne bo v Ljudskem domu Gregorinova igra »V času obiskanjac. Sodeluje 70 laranov. Igra je zajeta iz Jezusovega življenja in trpljenja. Isto igro bodo predstavljali tudi na veliki četrtki 6. aprila ob 8 zvečer. Pridite!

1. Cerkveni koncert in »Pasijonc« na Jesenik. Na cvetno nedeljo, 2. aprila, ob 8 zvečer bo prvi izvajal vžupni cerkvi »Pasijonc« sv. Mateja in nekaj poslnih pesmi noveje skladbe. — Gledališko društvo »Aljaž« priredi na cvetno nedeljo popoldne ob štirih za šolsko mladino, zvečer ob 8 za domačine, v nedeljo, 2. aprila ob 3 popoldne pa za okolice in ponovi na Veliki četrtki ob 8 zvečer pasijonsko igro »Kristus Kralj« v 18 slikah, igra bo neprekinjena. Zveze z vlaki ugodne. Okolici morejo naročiti vstopnice pisмено pri dru-

1. St. Jurij pri Grosupljem. Naznanjeno cenje-nemu občinstvu, da bo v soboto, dne 1. aprila, živinski in kramarski sejem.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vestica ali ne prostor veli za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebšarine ali prodajajo svoje pridejke ali iščejo poslov oziroma obetniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Za vsako družino

Vsa oblačila, posebno modke oblike in perilo si nabavite najbolje in najceneje pri Preškerju, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Svete kipe

majnske Marije nudi po najnižjih cenah F. Konjedič, Stražišče pri Kranju.

Zanesljiva semena

najboljše poljsko orodje, telesnik in spreccelo kupite urodno v trgovini Josip Jagošič, Celje, Gubčeva ul. poleg uprave, Slovenca in Glavni trg. Najprej poljedel, pridelkov, namenjva bučnega olja na bučnice.

Brinje in fige

najboljše kakovosti dobite pri tverdi Fran Poglajnik d. z. o. z. v Ljubljani, Tyrieva (Dunajska) cesta št. 22.

Vsaki eseb - družini

mošino stalni nastavek doma. - Pflüte: Anna Marboč.

Kupujem stalno stojče les

za produkcijo tramov. Pomožite pod. 35 solinom dovoljenjem na upravo Domoljuba št. 1413.

Vino in sadjevec

prosvetno sodržano, od 40 litrov naprej, razpisnica: Prosvetno »GRDČ« pri Mariboru.

Kupujemo

vsaka množino strovitih, zavojevitih in bučnivitih farmicinskih blodov. Pisati na Borta Samsa, Slovanska farma, Ljuba.

Pazar, gazdarji!

Industriem najcenejše in najfinejše orodje kakor sekire, malarine, plankate, cepine Pontafier, cepine kmetike. Posiljam po pošti na drobno in debelo. — Krmelj Matevč, sekirni kovač, Log. Šk. Loka.

Vesek

kupuje in mitnino povrne Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodovska cesta 1.

Krojaškega pomočnika

sprejemem takoj. Ivan Mohorčič, Zupemberk.

Kočija, polkrita,

v dobrem stanju, prodam. Naslov v upravi »Domoljuba« pod šte. 4415.

Merjasca plemenjaka

18-20 kg teškega kupim. Zalar, Sv. Trojica, p. Novavas pri Raketu.

Majšje pesestvo

kupim najprej v ljubljanskem ali krškem okraju, lahko tudi s stare esobe. Pomožite in pokaznila daje takoj Anton Knaiva, Travnik hit št. 5. Loka potok.

Kovačnica

obdam v najem ali prodam. — Naslov v upravi Domoljuba pod 4412.

Kolesa

kvialne stroje najboljših tveram kupite najceneje pri tverdi »Prestia« v Preski pri Medvodah.

2000 kg sena

prodam. Gročič št. 22, p. Šušča Loka.

Prodam parni stroj

1 ks, v dobrem stanju. Kupim modele za cementne cevi 20 in 49. Franc Strukelj, cementar, Sp. Loka, p. Lukovica.

Koleselj

na štirih gresih, dobro ohranjen, ugodno prodam. Vrhovec Rosalija, Konjarje št. 37, Dobrova pri Ljubljani.

Hlapca h konjem

poštenega, sprejemem. Zaga Andrič, Škofljica.

Krasno tele

bikec - smendolec, od prav dobre mlekarice, za plemo, naprodaj. — Vrtačnik, VR 175.

Hlapca

k živini, kmetičkega fanha, sprejemem. Miha Andrič, gostinstar, Dobrova št. 57.

Bukove hlode

lepo gladke, 40 kub. m, in 150 seindev bukovih drv prodam. Cena po dogovoru. Naslov pri upravi »Domoljuba« pod št. 4744.

3000 kg slame

za steljo prodam. Travn Valburga 24, p. Šk. Smednik.

Kmetičkega delavca

hlapca in deklet, sprejemem. Franc Konjedič, Stražišče pri Kranju.

Hiša in 3 urale gazda

prodam. Špenka, Kavarna 24, p. Vodice.

Hiša z njivo

naprodaj za 22.000 din. Nikolaev Jofeč, Sostra št. 24, pri Ljubljani.

Hlapca in deklet

za vsa kmetička dela sprejemem. Tomaževa št. 24, Moste pri Ljubljani.

Hlapca

za vsa kmetička dela 18dem. Černivec Felka, Dravljice št. 1, St. Vid nad Ljubljano.

Vsakdo,

moški ali ženska, v službi ali brezposeln, lahko nasluziti totenko 212 din. Za poljanila poslati 5 din v znak-kah, sicer ne odgovorim. Ljudst. Ljubljana 212,0.

Hlapca h konjem

in za kmetička dela sprejemem takoj. Pifa 219 din. Janes Vovk, Vit 24.

Kovačnica

vzajem v najem kot podružnica. Vovk Alojz, Podsmreka št. 12, Dobrova.

Kot hlapca

v županijo žel štufli 25 letni kmetički fant. — Pomožite je poslati na upravo »Domoljuba« pod 4742.

Hlapca

vražšine prvot nekakšnih, vajen konj in poljskega dela, se sprejemam. Stalno mesto in doba plača. Samo pismente pomožite na tverdi Anton Novak, Štepanja vas pri Ljubljani.

Dvojni kotli za 200 l

in ves mlinarski inventar se... Naslov v upravi »Domoljuba« pod 4747.

RADIO LJUBLJANA

Cetrtek, 30. marca: 18.40 Sloveščina za Slovence; 20 Ob stoletnici smrti Musorgskega. — **Petek, 31. marca:** 18 Zenska ura: Jedilnik za Petek in za Veliko noč; 18.40 Francoščina; 19.50 Deset minut za gasilce; 20 Koncert; 21 Nastop skladateljske šole Srečka Koporca; 22.50 Espeklateljske žole Srečka Koporca; 22.50 Espeklateljsko predavanje: O letošnjem kongresu Križantske Kralje v Ljubljani. — **Sobota, 1. aprila:** stura Kralja v Ljubljani. — **Sobota, 1. aprila:** 18 Za delopust; 18.40 Pogovori s poslušalci; 19.50 Beseda k prazniku; 20 O zunanji politiki; 20.30 Mačka v Zaklju vam prodamo. — **Nedelja, 2. apr.:** 9.45 Verski govor; 10 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 17 Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila; 20.30 Koncert Radijskega orkestra. — **Ponedeljek, 3. aprila:** 18 Paberk iz vsakdanjega zdravstva: O arcu in žilah; 18.40 Mesčni slovestveni pregled; 19.50 Zanimivosti; 20 Rezervirano za prenos. — **Torek, 4. apr.:** 11 Boleška ura: Mitja Ribičič: Pastir Drejče, mladinska igra v treh slikah; 18 Flauta solo; 18.40 Splošnovanje in dobroti — pogoj pobožnosti; 20 Koncert pevskega zbora »Ljubljana«. — **Sreda, dne 5. aprila:** 18 Mladinska ura; 18.40 Naša narodna obramba na prelomu dvajsetletja; 20 Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča.

Blago za površnike, obleke in damske plašče nudi po nizkih cenah
Oblačilnica za Slovenijo - Ljubljana
 Tyčeva cesta 29 (hiša Gospodarske zveze)

»Ti, ali veš, da je Peter zelo izveden v finančnih zadevah?«
 »O, predobro vem. Že pol leta je, ko sem mu posodil sto dinarjev, pa se mi vsakokrat izogne, ko bi me imel srečati.«

*
 Grapar je prišel domov, ko je že petelin pel: »Ti, Meta, tega petelina moraš pa-ok-čim prej zaklati-ok-saj poje ko gremo spat, namesto takrat, ko vstanemo.«

Za Veliko noč

Vam nudimo skrajno znižane cene:

- moške srajce zelo trpežne že od 14 din naprej
- » » spodnje hlače kratke » » 9 » »
- » » » dolge » » 12 » »
- bela kontenina » » 5 » »
- brisačke zelo dolge » » 6 » »

Velika izbira kravat, nogavic moških in damskih od najcenejših do najfinejših. Najnovejše damske čepice. — Oglejte si izločbe in cene, kvaliteto preizkusite!

L Tomšič, Ljubljana, Sv. Petra c. 38

Trgovca Stiskavnik je na vrata svoje prodajalne pritiskal kos papirja: »Zaradi ženitve trenutno zaprto, čez četrte ure se zopet vrnem.«

*
 Gospodinja: »Ampak, Katra, to je pa že od nje, zdaj so stenice zašle celo v aliko mojega pokojnega moža.«

Katra: »Nič ne marajte, gospa, saj jih zdaj nič več ne čuti.«

POZOR! Gospodinja, nev. ste, gostilničarji Ltd. Naročite še danes vzorce (orezolačno) od bele in rjavave kontenine raznih širin za posteljno namizno in telesno perilo pri tiskarji **Pavla Stransky, Tržič**. Vedno velika zaloga tudi v bombažu za plesti. Direktna dobava, točna postrežba, zmerno cene!

Zagovornik: »Sodni zbor naj upošteva tudi okolnost, da je obtoženeц vzel le majhno vsoto denarja, listino polno bankovcev pa je pustil v predalu.«

Obtoženeц (prične jokati).
 Predsednik: »Zakaj pa jokate?«
 Obtoženeц: »Zato, ker nisem videl listnice.«

*
 V naselbino črncev je prišel misijonar, znan po svojih prepričevalnih govorih. Domačin črncec, ki pa je že postal duhovnik, ga je zbranim predstavil: »Bralje in sestre, srečen sem, da vam morem predstaviti tega gospoda, današnjega govornika. Četudi je njegova koža bela, naj vas to nič ne moti, njegovo srce je črno kakor kateregakoli izmed nas.«

*Mati je
 mislila, da
 je Aničina
 obleka
 bela*

... dokler je ni primerjala z Bertino Radion belo obleko!

Da li tudi drugi ljudje vidijo ta razloček? To bi bilo zelo neprijetno! Saj se vendar tudi ona ni bala truda pri pranju. Ne, uspeh pranja je odvisen od pralnega sredstva. Če perete z Radionom bo Vaše perilo brezhibno in bleščeče čisto, ker Radion odstrani vso nesnago. Pri kuhanju v učinkoviti pa vendar blagi raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi tkanino in odpravi temeljito tudi zadnjo sled nesnage. Perilo bo popolnoma in brez primere belo -- Radion belo.

Schichtov

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

Hale! Gospodinje, pozor!

Nova trgovina z ostanki in cenejšim oblačilnim blagom, katerega potrebujejo delavci in knet za vsakdanjo porabo, je otvorena v Ljubljani, v bližini Zmajskega mostu, Sv. Petra nasip 29 (nizka hiša za Ljubljano, tam, kjer je krompirjev trg). Bela koščenina, dober, se dobi po 5 din m. najboljša 8.80 din, pisano za srajce 5 din, najboljša 9 din, kambrski za obleke in predpasnike, dober 4.80 din, najboljši na obe strani 9 din, blačevina, srednja 22 din, najboljša 30 din, kampakajci od 28 do 40 din, cvirocajci za ženske in otroške obleke 9 do 14 din, razni bombažasti šufi dvojne širine od 20 do 30 din, žepni robci po 1 din, naglavne rute po 6 din, različni ostanki od 3 din naprej komad. To trgovino je na tem prostoru odprla specijalno za cenejši in delavno blago znana ljubljanska trgovka F. L. GORIČAR, za to že njeno ime jamči za ugoden nakup!

Pri Gogalu na Jesenicah

Za Veliko noč velika izbira dečjih in moških oblek, srajc, hlač, nogavic, klobukov, čolov itd. Vse domače dela, ugoden nakup. Priporočata se trgovina in krojaštvo pri GOGALU NA JESENICAH

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekla za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 55.—, 3 steklenice po pošti din 75.—. Prodaja drogerija Kazo, Ljubljana, Židovska ul. 1.

MR. BANOVEC

PLANINKA ČAJ

Za pomladansko zdravljenje za čiščenje in proti slabši prebavi pijte zdravilni 'PLANINKA' čaj

Reg. br. 30702

ČAJ PLANINKA

Nemščino, Italijanščino in češčino se naučite lahko doma pismenim potom. Učnica zelo niska. Zahteva te prospekt in priložite znamko za odgovor! — Jezikovna dopisna šola, Ljubljana, Kraljeva 9/II (preje na Jesenicah).

V vsako hišo -Domoljubac-

ŽELEZNINA FR. STUPICA v Ljubljani
Gospodarska cesta 1

ima vedno v zalogi: **stavnji materijali** Trboveljski cement, betonsko železo, strešne lesenke, storjo in dr. Palično železo, žrno, cinkovo, pocinkano, bakreno, medno in drugo pletovino, mrežo in žico za ograje. Peči in štedilnike. Okovje za stavbe in pohištvo. Črpačke za vodo in gnoinjo. Cevi in armature za vodovod. Konopnene in gumijaste cevi. Kopalne kadi, klozete, lijkice, rešetke za kanale. Orodje za vse obrti. Mere za les. Vozna dvigalka. Zage in verige vseh vrst. Kroglična vrtena za kroglice žage. Tehnice in uteži. **Poljedelske stroje**: Slamoreznice, mlatnice, gnojilne, mlne, in stiskalnice za sadje, žitoštalinke, kosilnice, »Deeringe«, kultivatorje, posnemalnike, jermena, nože za slamoreznice. Vsi stroji so garantirani! Pluge in brane, Kotle za krmo in žganjekubo. Kubinjsko posodo raznih vrst. Čebelarne in sadjarne potrebitine. Razstreljiva, bengalski ogenj, topile itd.

Tovarniška zaloga »STEYR« krogličnih letajev.

Brzopartitalk „GAMA“

domač proizvod, izdelek isti kot inozemski in nad polovico ceneje izdeluje

Čitil Podržal, 14 pri Ljubljani

10 letno jamstvo. Ceniki brezplačno.

BISTER FLUID

je za masato pri raznih poškodbah nog in kit, pri revmatizmu ter pri težkem delu. BISTER prašek prepreči mnogotere konjske bolezni, posebno pa nadoho.

MLEKIN je sredstvo za pomnoženje mleka pri kravah, za prebravo in celo pomislanje. Navodilo priloženo. Bister fluid mala steklenica Din 10.—, velika Din 16.—. Bister prašek zavoj Din 10.—. Mlekin zavoj mali Din 10.—, veliki Din 16.—. Poštšina od 8—10 Din.

Prodaja drogerija Ivan Kazo, Ljubljana-Nebotičnik

Nadebudni fant je prišel v mesto in stopil v neko pisarno: »Ali je pri vas možnost za mladega človeka, da pridne pri tleh ter se povzpne do najvišje stopnje?«

»Pri nas ne,« je dejal podjetnik. »Mi namreč vrtamo vodnjake.«

Nagrobne spomenike iz starega pokopališča Sv. Krištofa (ter nove spomenike) po nizki ceni dobite dokler traja zaloga pri kamnoseku **KUNOVAR FRANJO** pokopališče Sv. Kriš., Ljubljana.

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje branilne vloge **najugodnejše**

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas izplačljive

obrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%.**

ZA DOBRO VOLJO

Meta: »Torej, te dni se vrne tvoj sin iz Maribora. Saj je bilo rečeno, da bo sedem let zaprt.«

Mina: »Bil je obsojen na sedem let, to je res, ker pa se je tako dobro vedel v kaznilnici, so mu pa dva leti spregledali.«

Hišni gospodar: »Kdo vam je dovolil ta lepak nalepiti na mojo hišo?«

Plakater: »Vaša gospa soproga.«

Gospodar (poblevno): »O, saj je čisto čuden lepak.«

Čavnar je počasi stopal po ulici. Naenkrat se mu je zdelo, da gre pred njim eden njegovih prijateljev. Pospelil je korak in ko ga je dohitel, ga je močno udaril po rami. Oni se je obrnil in Čavnar se je znašel pred popolnoma neznanim človekom. »Oprostite, mislil sem, da je moj prijatelj Šmid.« — »Pa če bi bil Šmid, čemu me bijete tako?« — Čavnar nato: »To vas pa prav nič ne briga, kako bijem Šmida.«

★

V filmskem študiju so snemali sliko otoka, na katerem so ostali samo še trije sestradani ljudje. Režiser filmanja je vpil nad njimi: »To je zanič, poskušajte, da vsi trije umrjete lakota, to pa je vaš film, ki stane milijon dolarjev.«

Nekateri kraji države Teksas v Ameriki so znani kot najbolj suhi na svetu. Neki častnik je prišel v takšno pokrajino ter nagovoril starega naseljence in njegovega dvajsetletnega sina: »Vzglejdi kol da dobimo dež.« — Stari farmer: »Tudi meni se zdi tako. Ne toliko zaradi mene bi imel rad dež, marveč zaradi sina, jaz sem dež že enkrat videl.«

★

Neka zrnegač je prigrmel v mesnico: »Meni se dondeva, da prodajate meso bolnih živali.«

Mesar: »Še vse kaj drugega.«

Nega: »Kaj? Je li to mogoče?«

Mesar: »Seveda je, meso, katero prodajamo, je mrtvo.«